

Vyškovský cedník 2010

**Sborník oceněných prací literární
soutěže pro děti a mládež Vyškovska**

**Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

Knihovna Karla Dvořáčka

Obsah

Úvodní slovo ředitelky předsedkyně poroty	4
Vyhodnocení soutěže	5
Jana Zápotocká – Temnota v mysli	6
Michaela Zellerová – Happy end?	8
Eliška Režná – Salivenův oxer	11
Lubomír Richter – Život a to ostatní	13
Kateřina Vrbacká – Autobiografie	19
Tereza Čejková - Malířka	21
Tereza Hegerová – Druhá šance	26
Silvie Zouharová – Druhá šance	30
Anežka Horáková – Melodie žití	34
Lucie a Petra Lukačovičovy a kol. – Cesta rudé tanečnice(úryvek z románu)	37

Ach ta témata ...

Pomyslný cedník zachytil v tomto ročníku 12 prací v 1. kategorii a 30 prací v kategorii druhé. Je to důkaz, že zájem o vyhlášenou literární soutěž pro děti a mládež ve věku 11 až 19 let neochabuje. Téma soutěže bylo tentokrát pro obě kategorie stejné – Druhá šance. Vyhlášovatelé předpokládali, ostatně jako vždy před tím, že téma probudí v mladých tvůrcích nápaditost, povzbudí obrazotvornost, podpoří různorodost námětů. Nestalo se tak. Porotci bohužel konstatovali, že zpracování je příliš jednotvárné a málo nápadité. Projevilo se to zvláště v první kategorii, kde bylo opravdu těžké vybrat práce, které by byly hodny ocenění. Ve druhé kategorii byla situace o něco lepší, ale ani tam žádná sláva. A tak vznikla diskuse, kde hledat vinu. Není dané téma příliš svazující, a tak místo inspirace spíše omezuje autorskou potenci? Nebo je to v autorech samých, v tom, že sáhnou po prvním nabízejícím se námětu? Je to proto, že jejich životní zkušenost je příliš malá, a tak čepají jen ze svého okolí, nesnaží se o zobecnění či určitý mravní přesah? V každém případě došli porotci k předsevzetí, že se spolu s vyhlášovateli velmi zodpovědně zamyslí nad tématem pro příští ročník, budou ho před vlastním vyhlášením zvažovat, posuzovat a konzultovat. Chtějí potenciálním autorům vyjít co nejvíce vstříc a zvoleným tématem jim připravit půdu pro tvůrčí psaní.

Ale i přes tento „zádrhel“ lze konstatovat, že chuť mladých lidí literárně tvořit je chvályhodná. A protože každým rokem se objevuje několik stejných jmen, můžeme se možná těšit, že v našem městě vyrůstá budoucí český spisovatel či spisovatelka.

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty

Vyhodnocení soutěže

Soutěž proběhla ve dvou kategoriích, hodnocení provedla porota ve složení:

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty, zástupkyně vyhlášovatele
Dagmar Marušincová, zástupkyně vyhlášovatele
Kateřina Foltánková
Tomáš Dorazil
Petr Muzikář

Do soutěže přišlo celkem 44 prací. V první kategorii soutěžilo 12 prací, ve druhé 30, dvě práce nebyly do soutěže zařazeny z důvodu nedodržení pravidel soutěže.

Tématem čtvrtého ročníku Vyškovského cedníku bylo motto Druhá šance.

Patronka soutěže spisovatelka **Lucie Lukačovičová** se rozhodla v první kategorii ocenit práci *Temnota v mysli* **Jany Zápotocké**. Ve druhé kategorii, kde pro ni bylo rozhodování velmi obtížné, vybrala jako nejlepší práci **Silvie Zouharové** *Druhá šance*. Do sborníku doporučila práci **Anežky Horákové** *Melodie žití*.

Vítězové soutěže:

1. kategorie, 11 – 14 let

1. místo Jana Zápotocká – *Temnota v mysli*
 2. místo neuděleno
 3. místo Michaela Zellerová – *Happy end?*
- Čestné uznání Eliška Režná – *Salivenův oxer*

2. kategorie, 15 – 19 let

1. místo Lubomír Richter – *Život a to ostatní*
 2. místo Kateřina Vrbacká – *Autobiografie*
 3. místo Tereza Čejková – *Malířka* a Tereza Hegerová – *Druhá šance*
- Čestné uznání Silvie Zouharová – *Druhá šance*

Jana Zápotocká Temnota v mysli

Slyším odporný zvuk budíku. Bodá mě do hlavy jako tisíc tupých nožů. Rychle ho vypínám a jdu se nasnídat. Dříve než stihnu vejít do kuchyně naskytne se mi hrůzostrašný pohled. Můj otec bije matku do tváře takovou silou, že padá na zem. Je to ještě horší než obvykle. Řve na ni příšerná slova. Bezmocně přihlížím. Tato scéna se v posledních dvou letech opakuje tak často a já s tím nemohu nic udělat. Nebo jenom nechci? Tuto otázku si kladu velmi často. Když otci něco řeknu, zmlátí také mě. Matka kvůli němu začala pít. Co je tohle vlastně za rodinu, pomyslím si.

Před čtyřmi lety vypadalo vše úplně jinak. Každé léto jsme jezdili na prázdniny do Řecka a chovali jednoho domácího mazlíčka – psa Ajdu. Potom ale zkrachovala otcova firma a on přišel o práci. Proto jsme se přestěhovali do malého bytu. To by nikomu nevadilo. Jenomže místo toho, aby si otec zkoušel po několika neúspěších hledat novou práci, začal se „poflakovat“ a našel si nové přátele – už dlouho jsem je podezřívala, že jedou v něčem ne zrovna legálním. Matka se ho potom snažila přesvědčit, aby si zase našel řádnou práci. Mnohokrát se kvůli tomu hádali. Jednoho dne otci praskly nervy a udeřil ji. Od té doby se tak dělo v podstatě pravidelně, týden co týden. Mou největší oporou byla v těch dnech Ajda. Jenomže dokonce i ona nedokázala vydržet otcova pravidelná běsnění. Zemřela před půl rokem a mně se po ní ještě pořád stýskalo.

Bez snídaně odcházím z domu tak rychle, jak to jen jde. S rodiči se ani nerozloučím. Mrazivý vzduch mě bije do tváře. Je začátek prosince. Staré pouliční lampy začínají poblikávat a řadě polorozpadlých domů dodávají ještě hrůznější atmosféru. Přemýšlím nad svými rodiči. Kdy naposledy se mě zeptali, jak se mi vede ve škole? Ví vůbec, že teď už chodím do druháku na gymplu? Že nemám v podstatě žádné kamarády? Že si na mě zasedl fyzikář? Že se mi ostatní děti posmívají kvůli nim, mým „drahým“ rodičům?

Vejdu do padesát let staré školní budovy. Procházím prosklenou halou, na kterou házejí velké smrky rostoucí před budovou hrozivé stíny. Kolem se míhají proudy bezejmenných tváří mých spolužáků. Vstupuji do třídy. Jako obvykle nikdo ani nezaregistruje můj příchod. Lidé si mě začínají všimnout až tehdy, když mě chtějí zesměšnit nebo si ode mě opsat domácí úkol.

Začíná matematika. Peklo. Bereme funkce – pro mě naprosto nepochopitelné učivo. Matika mi nikdy moc nešla. Zvoní na přestávku. Konečně! Chci si jít koupit něco k jídlu do školního bufetu. „Sakra!“ unikne mi sotva zřetelně z úst. Zapomněla jsem, že mi matka vzala úspory, aby si za ně mohla koupit alkohol – jedinou věc, která jí v poslední době pomáhá překonat manželovy výlevy zlosti. Budu to muset zase vydržet až do oběda. Šťěstí, že dnes mám odpolední vyučování a obědvám po čtvrté vyučovací hodině.

Už to vážně nedokážu vydržet. Proč vždycky já? Alespoň teď máme lehkou hodinu – angličtinu – můj nejoblíbenější předmět. Vždycky mě bavilo, jak zní, tak cize a zároveň

melodicky. Slabiky dávají dohromady libozvučná slova. V posledních dvou letech začínám uvažovat o tom, že až dokončím školu, přestěhuji se do Anglie. Vlastně mi to je jedno. Hlavně ať to je jakkoli daleko od mého nynějšího domova – jestli se tak dá nazývat – určitě se mi tam bude líbit více než tady. Učitel ukončuje hodinu. Najednou se na mě upře pár zlomyslných očí. Klára. Ale ne! Zrovna dnes?! Už toho mám vážně plné zuby. Klára projde kolem mě a zastaví se u lavice své nejlepší kamarádky Lucky. Hlasitým šeptem, přesně tak, abych to zaslechla, Luce říká: „Víš, co jsem slyšela? Liliánini rodiče nemaj ani na kus blbýho chleba. Proč už se rovnou nepřestěhujou do chlíva? Tam by byli mezi svými. Kydali by hnůj, jak jim patří.“ Obě holky se krutě zasmějí. Obličej se mi zkříví bolestí. Tohle doopravdy bolí. Málem mi vyhrknou slzy. Naštěstí se udržím. Neudělám Kláře tu radost, aby mě viděla brečet. Přemíst’uji se do učebny, ve které mám další hodinu. Kolem procházejí moji spolužáci. Všichni se zabývají svými triviálními problémy. Slyším holku poňňukávat jenom kvůli tomu, že ji rodiče nepustili s kamarádkami nakupovat. Přemýšlím, jaká by to byla příjemná změna se jednou zabývat takovými malichernostmi.

Poslední místo, kam toužím po škole jít, je domov. Poflakuji se po venku. Nakonec skončím na svém oblíbeném místě – střeše budovy, ve které jsem se jako malá učila tančit. Je z ní doopravdy krásný výhled na západ slunce. Realita se tady zdá mnohem příjemnější.

Potom si ovšem vzpomenu na události končícího dne. Před lidmi se vždy snažím zachovat klidnou tvář. Už to ale nedokážu vydržet. Z koutků očí mi začnou skapávat slzy. Je toho na mě příliš. Připadám si jako stín. Stín, parazitující na životě nějaké neznámé osoby. Už se konečně chci stát opravdovou. Nejde to vydržet! I stín totiž vždy zmizí. Když zhasnou všechna světla a tmavá noc bez hvězd převezme svou moc, už zde není ani stín ani živá duše. Je tu jen temnota. Ta prázdná zničující temnota. Nejde nic udělat. Můj život je v troskách. Co mi ještě zbývá? Co můžu dělat? Proč bych to měla snášet dál a dál až donekonečna? Chci to ukončit. Už není žádná jiná cesta, žádná možnost. Nechci být někým, kdo jen přihlíží, když můj otec mlátí matku. Nechci mít matku alkoholičku a vidět ji, když je jednou zase „namol“. Už dost! Skončím to jednou pro vždy. A proč bych to nemohla ukončit zrovna tady, na svém nejoblíbenějším místě ze všech? Ano, udělám to teď...

Vstanu a jdu až k okraji střechy. Podívám se dolů. Od země mě dělí osm pater. Vyskočím na tlustou betonovou zábranu. Jeden krůček do neznáma a všechny problémy zmizí. Poslední pohled na úchvatný západ slunce. Hlavou se mi míhají krásné zážitky z dětství – dotyk písku na plážích v Recku, Ajdino veselé štěkání, když jsem na ni špláchla slanou vodu. Vzpomenu si dokonce i na své rodiče, na jejich šťastné úsměvy, když jsem postavila svůj první hrad z písku. Při pomýšlení, že toto vše teď ztratím... Ne. Rodiče, které jsem tak milovala, už tady pro mě nejsou. Jejich radostné úsměvy se rozplynuly, stejně jako moje víra v ně. Ajdu mi už také nic nevrátí. Proč bych se měla ohlížet na nějakou lež? Obraz něčeho, co už dávno neexistuje? I věčné zatracení se v porovnání s tím zdá příjemnou vyhlídkou do budoucnosti. Chystám se udělat poslední krok.

Najednou můj pohled upoutají grafity na protějším domě: Life is the best you can do! Život je to nejlepší co můžeš dělat! Něco se ve mně pohnulo. Já to vlastně nechci udělat. Jaký by to mělo smysl? Musí být i jiné řešení. Jakou mám záruku, že tam, na druhé straně, bude nějaký život? Co když nebude vůbec nic? Seskočím z betonové zídky zpět na střechu a začnu vzlykat. Uvědomím si totiž, jak moc zbaběle jsem se právě před chvílí zachovala. Jak jsem vůbec mohla uvažovat nad takovou pitomostí? Nevydobývala jsem si přece vždy své právo na život? I teď si nějak poradím. Nenechám se stáhnout na dno tak jako moji rodiče. V hlavě se mi pomalu začíná rodit plán. Mám velmi ráda cizí jazyky. Chtěla bych procestovat celý svět. Proč nezačít už teď? Ve třetáku – až mi bude osmnáct – můžu odjet studovat do Anglie. Jsem si jistá, že pokud se mi podaří našetřit dostatek peněz z brigád a budu se snažit, abych dostala stipendium, určitě mi to vyjde. Musím mít před sebou jasný cíl, na který se mohu upínat. Jen tato cesta mě dokáže vyvést z temnoty mého vlastního světa.

Tato myšlenka mě uklidnila. Už začínám mít opět vše pod kontrolou. Moje matka se ještě nevysvobodila, ale volba je jenom na ní. Já neudělám stejnou chybu. Nikdy! Mám novou naději. Novou šanci na lepší život.

Michaela Zellerová

Happy end?

Každé nedělní odpoledne se v tomto dětském domově uklízí. Nebaví mě to. Ale stále si užívám nedělní odpoledne v klidu. To nejhorší nadejde zítra. Půjdu poprvé do školy od té doby, kdy z finančních důvodů zavřeli dětský domov v Plzni.

Začínám z toho být hodně nervózní, a proto si na chvíli sednu. Zase si v hlavě přemítám ty obrázky. Zním tolik případů, kdy na školách šikanují děti z dětského domova. Je opravdu těžké přijít před plnou třídu žáků a představit se jako „ta z dětského domova.“ V tu chvíli uvidím ve dveřích svého nového pokoje Monču. Sdílíme spolu pokoj teprve dva dny, ale přesto hned pozná proč, se trápím. „Neboj se, všechno musí jednou poprvé. Uvidíš, že si tam najdeš skvělou kamarádku.“

Trochu mě to uklidnilo, ale tu noc se mi stejně špatně spalo. Najednou uslyším mně velmi známou melodii. „Néé, to je budík! Nechce se mi vstávat. Ale to už mě Monča tahá z postele se slovy: „To zvládneš.“ A tak se asi po půl hodině vydáváme do školy. Celou cestu přemýšlím nad tím vším neznámým a vůbec se mi to nelíbí. Nakonec Monča zahne do nevelké uličky a přímo před námi se vynoří stará školní budova. Kamarádka mě provádí po škole a se zazvoněním i do třídy, kde mě „předává“ mé třídní učitelce. Spolu vcházíme do třídy plné halekání. Mezitím si ji prohlížím.

Učitelka je blondýna s modrýma očima a až příliš velkým nosem. Má oblečenou krátkou sukni a modrou halenku. Z uvažování mě vytrhne, až když učitelka promluví: „Tak, chtěla bych vám představit vaši novou spolužačku. Jmenuje se Eliška Doupovská a

přestěhovala se sem z Plzně. Eli, běž si sednout tamhle.“ Ukazuje a já ji beze slova poslouchám. Je matematika a já tiše sedím a poslouchám látku, kterou už jsme se u nás dávno učili. Po chvíli si dodám odvalu a rozhlédnu se kolem sebe. Téměř všichni sledují učitelku, jak vysvětluje Pythagorovu větu, s výrazem nepochopení. Až na dívku, která sedí vedle mě. Svě světle zelené oči upírá na mě. První co mě napadá, je, že dívka není ničím výrazná, ale přesto je velmi krásná.

Vtom na mě promluvila tichým zvonivým hláskem: „Jmenuji se Pet'a, kdybys něco potřebovala, klidně se mě zeptej.“ „Už jsem si školu prohlédla, ale díky.“ Usmívám se na ni a ona rychle sklopí oči. Zvoní. Najednou cítím, jak se všichni přesunují k mé lavici a začínají se mě ptát na různé otázky. Na ty hlasitější odpovídám. Jen jednu otázku nechci slyšet: „A kde bydlíš, Eli?“ téměř zašeptala Pet'a. Věděla jsem, že se brzy někdo zeptá, ale teď mi to připadá nečekané. Hrkne ve mně. Chvilí se rozmyšlím, jak mám odpovědět. Rozhodnu se, že povím pravdu. Nic jiného mě také nenapadá, stejně by na to dřív nebo později přišli. A proto říkám přesnou adresu dětského domova.

Opět nastává ticho. Všem pomalu dochází, kde to je. Vedle mě si někdo začíná šeptat. Zvoní na hodinu. Oddechnu si. První část mám za sebou. Asi v půlce hodiny, když fyzikář mluví o modelu atomu, na mě promluví Pet'a. „Jaké to vůbec je bydlet v dětském domově?“ Reaguji tak, jak jsem se za těch jedenáct let naučila. „Není to špatné. Vlastně si nic jiného nepamatuji. Rodiče mě odložili, když mi byly tři roky. Nikdy jsem je už neviděla.“ Petra se otáčí a začíná si zapisovat do sešitu.

Za celý den už s nikým nepromlouvám. Po škole jdu s Mončou do dětského domova. Jediným odpočinkem po dnešním stresu je pro mě má oblíbená knížka Bájny ostrov. Cítím, jak se mi moje kočka Leontýnka uvelebuj na klíně.

Druhý školní den se zdá být klidnější. Přesto než vejdu do třídy, musím se zhluboka nadechnout. Mírím ke své lavici se sklopenou hlavou. Jeden kluk z hloučku spolužáků bezcitně zavolá: „Jééé, náš nový přírůstek z děcáku přišel!“ Bodne mě u srdce. Tyhle připomínky nemám ráda. Chtěla bych se otočit a utéct. Ne, to neudělám. Sednu si na své místo a pokusím se je ignorovat. Dnes chybí Pet'a. Myslela jsem si, že alespoň u ní získám oporu. Celou hodinu se mi za zády posmíval jiný kluk a holky si tiše špitaly a smály se.

Takhle to jde celý týden. „Ještě že už je pátek,“ říká Monča při cestě ze školy. „Souhlasím s ní,“ pomyslím si, ale nemám sílu povědět to nahlas. Nevím, jestli se neprozradím zlomeným hlasem. Nebaví mě přetvařovat se před ostatními.

Konečně se dostávám do svého pokoje. Sednu si do rohu a rozbřečím se s Leontýnkou pevně sevřenou v náručích. Vtom uvidím ve dveřích svého pokoje opatrovatelku. „Máš návštěvu, Eli.“ Vstanu, utřu si slzy a vydám se do pokoje pro návštěvy. Na světlé pohovce vidím starší manželský pár. Muž je zavalitější a plešatý, žena naopak hubená s pečlivě vyčesaným drdolem a vysokými podpatky. Připadají mi trochu nervozně. Jejich oblečení vypadá skromněji, ale zároveň pěkně. Nikdy jsem je neviděla.

„Dobrý den. Vysvětlili byste mi, prosím, co s vámi mám společného? Určitě vás neznám.“ „Eli, raději si pojd' sednout!“ říká ředitelka dětského domova z rohu pokoje. Poslušně, ale zmateně se posadím na křeslo poblíž pohovky. „Chtěla bych ti představit manžele Doupovské.“ To jsou moji praví rodiče? Jedenáct let jsem je neviděla.

To nemůžou být oni. Krve by se ve mně nedořezal. Musím být hodně bledá. Někdo mi podává sklenici vody a já ji s radostí přijímám. Když se mi začíná vracet barva, ředitelka pokračuje: „Brzy si tě vezmou domů. Už se pomalu začínej balit. Vracím se do pokoje a mozek mi začíná pracovat. Vůbec se mi tam nechce. To není fér. Ti cizí lidé mě nechtěli, dali mě do dětského domova, a teď si mě jen tak mohou vzít zpět jako nějakou hračku. Nikdo se mě neptal. Jen mi to oznámili. Sednu si na okno s Leontýnou a přemýšlím dál. Nechci na to myslet, ale myšlenky se mi hrnou jako z vodopádu.

Ve škole se mi posmívají, tak proč by tito lidé měli být jiní? Najednou mě zasáhla myšlenka jako blesk z čistého nebe. Pojedu do Plzně. Uteču. Ještě nevím co budu dělat, ale tady být nechci. Vezmu Leontýnku a několik dalších věcí a vyskočím z okna svého pokoje v přízemí. Pojedu vlakem. Asi. Na nádraží se zastavím.

„Ale ne, vlak mi právě ujel. Počkám na další. Vždyť se nic nestane.“ Asi po čtyřiceti minutách vidím tři postavy v dálce. Pořád se přibližují směrem ke mně. Za chvíli je vidím přesně i s detaily jako třeba ustaraný výraz hubené ženy. Jsou to oni. Ředitelka dětského domova a...mí rodiče. Můžu přece utéct, ale najednou to nejde, něco uvnitř mi říká, abych to nedělala. Sedím. Čekám než přijdou. Ředitelka se zastaví. Lekla jsem se. To bude první rozhovor jen s mými rodiči.

První promluvila ta žena. „Jmenuji se Kristýna. Řeknu ti to rovnou. Vím, že se trápíš tím, proč jsme tě odložili. Neměli jsme peníze. Mysleli jsme, že to pro tebe bude nejlepší. Ale teď už je máme. Jsi naše jediná dcera. Chtěla bych se o tebe postarat jak nejlépe to dovedu, a proto se tě chci zeptat, jestli bys mi dala druhou šanci.“ Moje mysl začne rychle pracovat. Proč bych měla věřit v podstatě cizím lidem? Jsou pro mě ničím. Vždyť i Leontýnku považuji za důležitější. Na druhou stranu... Nechtěla jsem už dlouho mít rodinu? Cítit se příjemně s lidmi, kterým na mně doopravdy záleží a pro které nejsem jen povinností? Ještě je sice ještě neznám, ale myslím, že bych jim mohla porozumět a odpustit. Najednou jsem si jistá tím, co chci říct „Souhlasím,“ vyslovila jsem nahlas, „ale pod podmínkou, že si budu moci vzít Leontýnku s sebou.“ „Domluveno, ale už pojd',“ řekla s úsměvem Kristýna.

Za týden už jsem se zase stěhovala. Tentokrát se mi tam líbilo. Bydleli jsme na vesnici, ve škole jsem si našla spoustu kamarádů, ale hlavně jsem poznala, co je to rodina, a za nic na světě bych to nevyměnila. A to jen díky druhé šanci...

Eliška Režná

Salivenův oxer

Každý den ze školy spěchám rovnou na ranč. I dnes mám jezdeckou hodinu a trénujeme na jezdecké licence. Jedu na svém oblíbeném koni Salivenovi, na kterém mám složit skokovou část zkoušek na licenci. Na začátku hodiny koně pouze uvolňujeme. Trenérka vydává povely a my se všichni snažíme ze všech sil.

„Připravit na nacválání a... Eliško, oprav si ty nohy... a nacválat!“ jeden povel rychle střídá druhý. Cváláme kolem kryté haly a podsazujeme koně.

Slyšíme: „A zastavit stát!“ Postupně zastavujeme a upravujeme si rozestupy. Ozve se: „Tři kroky zpátky a poté vyklusat!“ S couváním máme někteří trochu problém, ale nakonec všichni bezchybně pokyn provedeme a vyklusáme. Blíží se konec hodiny a na závěr je skoková část. Trenérka před nás staví první kavaletu a pokračuje se slovy: „Chci vidět pěkný skok!“ Všichni jej překonáváme a trenérka staví další. Následuje dvojskok a trojskok. Opět skáče. Dnes se nám všem daří!

V závěru je složitá skoková kombinace zakončená mohutným oxerem. Skok působí hrůzostrašně. Mám trochu strach a přidává se také únava. Zvládneme to, Salivene? Ani tuto otázku v duchu nestihnu domyslet a Saliven se bystře rozchází za předcházejícím koněm na skok. Dodnes cítím své malé zaváhání před posledním skokem. Zaváhání, které ubralo Salivenovi na odrazu.

Sama si velmi dobře nepamatuji, co bylo dál. Najednou jen cítím, jak se Salivenovi po doskoku podlomí jedna přední noha, a oba padáme k zemi. Na chvíli nevím, co se se mnou děje. Slyším nějaké zmatené hlasy, ale nemůžu se hýbat, protože Saliven mi svou vahou přitiskl pravou nohu k zemi. Hodně to bolí, ale přesto se na nohy postavím první. Salivenovi musí na nohy pomoci trenérka. S jeho přední nohou to vypadá špatně. Slzy mi stoupají do očí. Vím, jak těžko se takové úrazy u koní léčí. V té chvíli mi je jedno, že mě krutě bolí noha a že licenci můžu o rok odložit, ale hlavně si přeji, aby se uzdravil můj koníček.

Oba prožíváme krutý týden. Moje noha prošla důkladným lékařským vyšetřením. Lékař mamince oznámil, že je naštěstí jen silně naražená a chce to na delší dobu klid. Vypadá to, že si na hřbet koně hned tak rychle nevyskočím. Nevadí, alespoň bude víc času se věnovat ošetřování Salivena. A ten jako by věděl, co mě nejvíc trápí, a chtěl mi udělat radost. Den ze dne se jeho stav zlepšil a vypadá to, že noha bude v pořádku...

Dva týdny před zkouškami se trenérka ptá: „Eliško, co tvoje noha? Pokud jsi v pořádku, vezmi dnes Salivena poprvé ven!“ Jsem šťastím bez sebe. „Salivene, kamaráde, jen pěkně pomalu a opatrně, ať to napoprvé nepřežeme!“ S láskou domlouvám svému miláčkoví. Jako by mi rozuměl. Poctivě plní mé pokyny.

Za několik dnů je Saliven opět ve formě. A znovu nastává stejná situace, kdy jezdíme řízenou jízdárnu pod velením kolem dokola. Povel střídá povel, až se dostaneme ke skákání. Nízké kavalety jsou v pohodě, ale pak narůstají na výšce. Saliven šel zcela bez zaváhání, ale já dostávám strach, velký strach. Co když zase zklamou a co když tentokrát dopadneme ještě hůř!? Otočím raději Salivena na střed, abychom se vyhlí skákání.

„Eliško, takhle to nejde. Víím, že máš strach, ale teď ho nesmíš dát najevo. Svoji nervozitu přenášíš na Salivena a ten nakonec nebude chtít skákat. Dej mu šanci, aby zase získal chuť do skákání! Běž do toho s ním a uvidíš, že to zvládnete!“ slyším slova trenérky. Proboha, všichni se na mě dívají! Srdce se mi svírá úzkostí! Na chvíli si lehnu na prostorný koňský krk.

„Být tak v pohodě, jako jsi ty, Salivene!“ postesknou si a víím, že nemohu stát věčně. Víím, že musím dát šanci Salivenovi, aby nás opět přesvědčil, co v něm je. „Tak jdeme na to, kamaráde,“ říkám odhodlaně. Rozklušeme se na kruhu a zařadíme se za nejbližšího koně. Projedeme roh a najíždíme na skok. V duchu počítám cvalové skoky: „Jeden, dva, tři, čtyři a odraz!“ Snažím se, tolik se snažím... ruce s otěží až za ušima, srdce až v krku, ale jdu s ním... dopad... uff! Cváláme dál od skoku. Skáčíme ještě jednou a potřetí.

Dnes mám jezdecké zkoušky za sebou. Hádejte, jak dopadly? Saliven skákal jako profesionál. Asi to byla odměna pro mě za tu šanci, kterou jsem mu dala svojí důvěrou. On dal naopak šanci mně. Díky němu jsem mohla udělat zkoušky. Jezdeckou kokardu, kterou jsem dostala za splnění zkoušek, jsem Salivenovi připevnila na jeho box.

Díky, Salivene!

Lubomír Richter

Život a to ostatní

10:37

Probudilo mě slunce, které se přes okno zakryté sněhem dostalo až do mé postele. Pomalu jsem otevřel oči a následky včerejší noci jsem nemusel hledat dlouho. Prokouslý ret, košile od vína a v puse pocit, jako by mi tam něco vlezlo a pak to tam chcíplo. Co se týče toho rtu, není to zranění, které jsem si odnesl snad od nepřičetného pijana z hospody, nýbrž zranění, které jsem si odnesl od nadržené kamarádky Lenky z hloučku od vedlejšího stolu. Nevím, kterou variantu uvedu jako výmluvu tátovi při snídani, ale něco mi říká, že by pro něho byla jedna horší než druhá. Klukům rozhodně řeknu tu druhou, přítelkyni tu první. A takhle nějak se probouzím do další soboty.

Při návštěvě koupelny si všímám dalších Lenčiných vzkazů. No, vzkazů... Že by ten obrazec vyškrábaný na zádech něco znamenal, o tom pochybuju, ale rozhodně si na ni vzpomenu při každém sprchování alespoň pár týdnů. Jen blázen by si myslel, že tohle opravdu chtěla, abych na ni myslel. Ne, jen to tak má prostě ráda a já byl první, na koho při cestě ze záchodu narazila. Zakazuji si teda myslet, že je do mě blázen, a odhodlávám se něco pozřít. Sklenka vody prozatím postačí. Při popíjení kontroluji displej mobilu. Pořád nic. Žádný zmeškaný hovor ani SMS se nekoná. Nezměním se, prostě se na něho budu s vidinou jejího telefonátu dívat dál.

S vidinou toho, jak mi šeptá, že jsem pro ni jedinej, že budeme spolu a že mě miluje. O slovo se ale hlásí realita a ta má tohle ráno příchut' přímo odpornou. Koupelnu míjím velkým obloukem a s napůl vypitou vodou se vracím do postele, kde si pouštím desku Led Zeppelin. Vytětrám, najdu ponožky, a protože naši odjeli brzo na nákupy, zajdu si na malou zdravotní procházku (pro ty, co si snad myslíte, že jdu dýchat čerstvý vzduch a kochat se přírodou, tak to jste vedle, jdu kouřit). Za hodinu se jakž takž dávám do pucu a jdu zkontrolovat Tomáše. Tomáš je můj nejlepší kamarád, který miluje alkohol a holky. A ty zase milují jeho, jen s tím chlastem si někdy moc nerozumí (klopí zrak a tvrdí, že je to nehorázný nesmysl).

12:41

„Věděl jsi o tom, že tam byli fízlové? Prej jsem na ně mával flaškou vodky...“ povídá s úšklebkem značící minimálně tu skutečnost, že ho strážci neviděli. Měli jsme v plánu jít si někdy odpoledne zahrát tenis, který oba milujeme. Tento původní návrh ale už jaksi není na stole, protože Tomáš bude mít v nejbližších hodinách zcela jiné starosti než práci s raketou nebo vybírání mého jistě nadprůměrného forehandu. Blížící se „ranní“ nevolnosti a marné hledání nějakých zbylých drobných po kapsách, to vše bledne před skutečností, že Tom nachází telefonní číslo napsané červeným fixem na své paži a zvedá ji ve vítězoslavném gestu směrem k nebi.

Při následujícím telefonátu se ale mírně zapotil, jelikož jméno nikde na těle napsané neměl... Tak takhle nějak by vypadala ukázková scéna k představení Tomáše. Je to dost výmluvné a má svoji logiku, že právě on je mým nejlepším kamarádem. Máme spolu opravdu hodně společného, přesto samozřejmě - holky a chlást, oba milujeme tenis, fotbal, známe svoje chyby a i přes ně jsme spolu vydrželi tak dlouho. Jsme spolu vlastně v takovém hodně moderním manželství. Většinou jsme s úplně odlišnými lidmi a daleko od sebe, málokdy se vidíme, ale i tak jsme si zůstali blízcí a on mě hodněkrát podržel nad vodou. Možná už dostáváte pocit, že je mezi námi víc než kamarádství, takže to v zájmu všech utnu tady.

21:18

Někde mezi prvním otipováním vhodných kandidátek na post příjemné společnice pro večerní chvilku sprostáren a pronášením flašky rumu mezi stupidními a již v tuto dobu značně posilněnými pořadateli na vás začne doléhat celá atmosféra večera. Nijak se zde neměníme, jen dáváme plný průchod té části, kterou jsme nuceni po většinu času skrývat. Ať už trpíte ve škole, doma, doma i ve škole nebo jste na dně kompletně. Ten fakt, že k tomu budeme už asi vždycky potřebovat věci jako jsou holky a chlást, může být pro někoho znepokojující, nicméně nám je to fuk. Zatímco si ostatní sedají, já s Tomem už stepujeme u pultu a loudíme o panáka.

Jenže paní domácí není naneštěstí opilá, jako její kolegové na place, a tak jí nedělá problémy všimnout si červených pásků na našich rukou, což znamená pro toho, kdo je musí nosit, všeobecný posměch a ústrky ze stran dospělých, ale především nemožnost dostat se legálně k alkoholu. No, vy jste si začali tím, že jste se nemístně dožadovali občanky při vstupu, jdeme vypít ten námi donesený rum. Po chvilce už láhev opisuje pravidelný kruh pod stolem, okem kontrolujeme chlápka hlídajícího lidi, jako jsme my. Stopy zahlazujeme tím, že rum zapíjíme pivem, čili zdálky nevypadáme jako někdo, kdo je na mizině a mimo jiné se sem přišel ohřát. A hlavně je to jeden z těch nametených. Někteří tu mají přítelkyně, tomu se taky dá říkat „nošení dříví do lesa.“ Vlastně tomu tak říkáme jen já s Tomášem, takže se nedá tvrdit, že je naše parta prohnílá od hlavy až k patě. Co se týče tohoto, táhneme je silně k ledu. Ale oni nám to prominou. Tak na zdraví, chlapci, uvidíme se na druhé straně.

23:04

Po dvou hodinách se tam nacházíme a je nám skvěle. Přisedá si ke mně kluk zhruba v mém věku a já nemám tušení, odkud bych ho měl znát. On si mě ale rozhodně pamatuje, soudím tak z vřelého potřesení rukou a nabídky ochutnání jeho skotské (též brilantně pronesené, no jo no, jsme šikovní). Dochází mi, že je to Honza Barták a často spolu na podobných akcích popíjíme, proto ta prvotní váhavost nad jeho totožností. Jeho nabídka je z kategorie těch, které se prostě odmítnout nedají. Bez rozmyslu jsem uchopil láhev skotské a napil se. Zbořil jsem tím tak nepsanou zásadu, že se má skotská, a zvláště poprvé, pít někde u krbu, s dobrou knihou v ruce nebo dobrou hudbou v přehrávači.

S odstupem to vidím jako typickou „ztrátu panictví“ – rychle, nemyslet na to, co by dotyčná (dívka/láhev) řekla na to, kdo ji tady tak neohrabaně olizuje, hlavně ať už to mám za sebou. S jídlem prý úměrně roste chuť. Ne nezbytně. Po samotném

aktu se snažíte nemluvit, mohli byste tak napáchat ještě větší škodu a rychle někam, kde byste mohl být sám! Přesně tak to taky probíhalo, ale v mém případě se nedostavila hanba z předvedeného výkonu (v tu chvíli jevíciho se na stupnici 1-10 zhruba na -69) či starosti o tom, aby se zmínka o mém fiasku neobjevila hned příští den na zdi Facebooku dotyčné sličné, ale pravá, nefalšovaná bolest hlavy.

Když už jsem tohle téma nakousnul, snad drahý čtenář dovolí menší odbočku od tématu, jelikož se chystám vypustit moudro, které je hodné vytesání do mramoru – NEMÍCHEJTE ALKOHOL. Když už ho mícháte, zůstaňte pouze u piva, varujte se cigaret. Až se podvolíte tlaku kamaráda pod parou slavícího narozeniny nebo nezadané sousedky toužící po milé společnosti na příštích 15 minut, vytaháte krabičku Spartek a nabudete dojmu, že fernet vlastně není tak špatný pití, jste v cíli a měli byste jen lehce doklusávat. Zkrátka, neskončete tím, že si po 2. krabičce, 5 pivech a pár panáčích destilátu zvolíte jako vhodného partnera k pokračování v zatím se hezky vyvíjejícím večeru právě skotskou. Radu Toma: „Dej si druhou, to se vyrovná,“ jsem nebral vážně už z pouhého principu, a protože je blázen. Jenže zoufalá doba si žádá zoufalá řešení.

Flašku jsem tedy obrátil podruhé a světe div se, bolest byla najednou pryč. Ač se to zdá neskutečné, ba přímo bláznivé, ten šarlatán s překvapivě odolnými játry měl zase jednu pravdu. No a můžeme v klidu pokračovat v jízdě. To mi připomíná, že člověk na takovýchto akcích nikdy nebývá sám. Jak si tak stojím na záchodě, vykonáváje potřebu, vzhledem k množství vypitého alkoholu, nadmíru nutnou, z ničeho nic mi klepe na rameno kdo jiný než Tom s prosbou, jestli nemám kondom. Kde bych ho asi tak vzal...? Beru vmžiku neurvalou námitku zpět a odpovídám, že ne. S mrzutým výrazem se vrací do kabinky, odkud vylezl.

00:36

Důležité zprávy se davem šíří dost rychle. Poznáte hned, že se něco děje. Podezřelé nám mělo být třeba to, že ti nejstřízlivější duchapřítomně odváděli ty nejopilejší na záchody, nebo to, že všichni najednou začali hltat všechno nealkoholické, co bylo po ruce. Že by přijeli dvakrát po sobě? To se nám nezdálo, a tak jsme zůstali ledově klidní sedět na našich místech a pozorovali hemžení.

Až po notné chvílce nám to došlo a zasáhlo nás to jako bomba. Fízlové! Všechno se seběhlo tak rychle, že jsme neměli čas ani na skutečnou paniku. V situacích jako je tahle platí opatření podobná evakuaci potápějící se lodi. Jen s tím rozdílem, že ženy a děti jako první nahradí ti nejvíc ztřískaní. A přesně na tuto pozici nebyl mezi námi lepší kandidát než Tomáš. Pod židlí ověšenou našimi bundami byl na první pohled takřka k nepoznání. Po nasoukání, při kterém si možná vážně poškodil lebku, jsme se museli vypořádat ještě s jednou, dosti důležitou okolností. Vzhledem k jeho stavu jsme se snažili sdělit mu v rychlosti, že má být pokud možno úplně potichu. Vysvětlovat mu jeho situaci by bylo zcela zbytečné. „Prostě teď buď pár minut potichu a nehýbej se.“ Tomáš s naprostým pochopením a překvapivým zaujetím pro celou věc jen zašeptal: „Já se tady schovám,“ a nasoukal si hlavu do rukávu mé bundy. Tak, to by bylo a zbytek nás mohl vyrazit hrdě vstříc zatknutí. Někteří se schovávají pod pódium, pod stoly nebo prostě utíkají, jak komu jeho stav dovolí. Ti, kteří jsou zcela smíření se svou

situací, se snaží ještě co nejvíce alkoholu do těla dostat, ať je to pro ně v té vazbě aspoň o trochu veselejší.

U našeho stolu jsem zůstal jen já a kamarád Petr Michalík, velký fanoušek bojové hry Counter-Strike. Jeho stav a především jeho vlastnost pokaždé si vzpomenout na své bohaté dětství zapříčinily, že se s roztomilým úsměvem vrhnul pod stůl a z dlaní si vyrobil nejspíš svou oblíbenou palnou zbraň z této hry, Glocka 18, a vyčkával na povely. „Tak ty seš mrtvej,“ pomyslel jsem si a myslel už jenom na záchranu sebe sama. Ono se řekne „chovej se nenápadně“, ale my jsme úplně mimo a poldové se blíží. Utéct není kam, a tak se o to ani nebudu snažit. Stejně bych neudělal několik rychlých kroků bez pádu. Vsázím tak všechno na jednu jedinou kartu – drzost. Nebo jestli chcete, zahrát povznesení, nezájem a především klid, když vám teče do bot. To umím docela dobře, viz každá moje hodina chemie.

Přicházím k jednomu z policistů, tomu, co vypadá už z dálky velmi znuděně z toho, že místo klidného sobotního večera v autě s rádiem a jídlem, musí zatýkat nějaký ožralý spratky. „Neměl byste oheň?“ ptám se sebejistě a zároveň s otázkou strážníkovi nabízím cigaretku. Ukazuje se, že kouří rád a po chvilkové konverzaci a odchodu si ode mě rád bere ještě jednu na cestu. Po odchodu bystré ruky zákona jsme začali počítat padlé. Tomáš v rukávu usnul a dokonce i Petr, stále pevně svírající smrtelnou zbraň, přežili. Bláznivej večer. Ani nám nedochází, jaké jsme měli štěstí. Prostě jen sedíme a koukáme do ztracena.

01:19

Přichází Ona. Její pohled rozhodně nenaznačuje, že by mě hledala. Spíš na mě náhodou narazila a je jí trapné odvrátit zrak. Tak aspoň za něco jí ještě stojím. Když se blíží, vmžiku se mi z hlavy vytrácí dlouho připravované monology o tom, jak moc ji miluju a že mě strašně mrzí, co všechno se stalo. Monology, ve kterých se budu ze všech sil snažit dokázat jí, že bez ní nemůžu být. Jenže všechno se vypařuje slovo od slova, jelikož jsem toho moc vypil, což nedokazuje ani tak celková ochablost, ospalost či motání světa kolem mě, ale především ten fakt, že už zase vážně přemýšlím o nás dvou.

Sedá si dostatečně daleko, přesto cítím její vůni, která je pořád stejně skvělá. Kouká se na mě pohledem, který prostě nesnesu. „Je tohle pro tebe život? Tohle ty chceš?“ říká hlasem, ve kterém neslyším ani tak pohrdání, jako lítost. Asi se jenom bláhově utěšuju a vlastně nevím, co z těch dvou je pro mě lepší. Každopádně na odpověď bych se pravděpodobně nezmohl ani za střízliva, takže jen tupě koukám na věž z půllitrů stojících na stole. „Seber se, prosím tě,“ a víc už od ní neslyším. Zvedá se a odchází asi někam směrem **CITOVĚ VYZRÁLÝ MUŽ SCHOPNÝ PLNOHODNOTNÉHO VZTAHU**. Zůstal jsem u stolu sám. Na parketě jsou už jen ti, co nejsou schopni odejít sami. Není to ideální chvíle na přemýšlení, ale pokouším se o to. Vidím ji, jak míří do skupinky svých věrných přívrženkyň, a neubráním se pocitu, že chvíle, kdy si uvědomíte ztrátu drahé polovičky, nenastává, když od vás odchází. Ne, to si naposledy prohlížíte její zadek.

Moment, kdy vám skutečně dojde, že tahle je ta pravá, jedinečná a dosud nepoznaná dívka vašich nejtajnějších snů, je ten, když se na vás usměje. Ona se vždycky uměla smát tím nejkrásnějším úsměvem, jaký si dovedete představit. Mně se to stalo při našem prvním společném večeru. Nebyl jsem tehdy vlastně vůbec vtipný (ve skutečnosti můj humor nikdy moc nemilovala, takže si umíte představit, jak těžký pro mě bylo ji sbalit), jen jsem jí dělal večeri do postele. Byl jsem tehdy strašně nervózní, inu kdo by nebyl, když máte v posteli roztouženou dívku svého srdce, ale přeci jen, splést si cukr se solí při vaření kávy... Řekněme, že je to věc, která se nestane každému. Ale ona mě ho nechrstla do obličeje, prostě nic. Chtěl jsem se zrovna hanbou propadnout, když mě místo toho políbila. Jsou to jen maličkosti, ale bylo to první, na co jsem si teď vzpomněl. Už je určitě na cestě domů nebo se někde baví s kamarády, možná i s klukem, zatímco já tady sedím pořád ve stejné grimase a stejném rozpoložení. Takhle to ale nemůže skončit. Takhle ne! Něco musím udělat...

01:31

Že po tom všem budu znova a znova sprádat plány na to, abych ji dostal zpátky a to navíc teď, v tuhle hodinu a po minulé scéně (ona v roli hlavní, já vystříhnul křoví – brilantně), bych si teda ještě před pár hodinami nemyslel. Jenže mysl miní a rum mění. Poeticky řečeno by šlo o druhou šanci, ale já nejspíš tuším, že se jen před všemi ztrapním a jí se ještě víc zprotivím. Navíc si v hlavě dokola opakuji svou oblíbenou a vlastně jedinou životní zásadu o tom, že je vždycky lepší litovat toho, co jste udělali, než toho, co jste neudělali.

Tohle všechno v kombinaci s dalším panákem s přehledem poráží v pomyslném souboji uvnitř mé hlavy věci jako rozum, slušnost a především sebeúctu. Ta se krčí někde v koutě a neodvažuje protestovat. Ona byla vlastně vždycky tak trochu outsider. Je zbytečné promýšlet si text na situace, jako je tahle, žádný není. Dopotácel jsem se ke skupince jejich přívrženkyní. Zrovna vypráví něco zaručeně vtipného, usuzuju tak ze srdečných úsměvů všech přítomných. Zachytí o mě pohledem a za chvíli se na mě vyjeveně dívá celé osazenstvo jejich stolu.

Proč mám zvláštní pocit, že se právě mluvilo o mně? Teď je ta vhodná chvíle, předem prohraný boj může směle začít. „Miluju tě!“ téměř křikem sděluju všem okolo sedícím. Ovace se ale nekonají, taktéž chybí romantická hudba, která by celý tento romantický moment podmalovávala. Namísto toho se mnou přišla trapnost a ta by se dala doslova krájet. Svůj téměř 20ti sekundový proslav končím slovy: „... však ty máš taky na víc, rozhlídni se kolem sebe...“ a přesně v tenhle okamžik vstupuje na scénu Martin, její dnešní ochránce. Levým direktem mě sráží k zemi a rychle pochopí (za což má malé, bezvýznamné plus, jelikož je fotbalista), že tohle mi bude bohatě stačit. Ona jen sklopí zrak, ani náhodou mi nepoběží na pomoc. Jen se nechá tiše odvést, nejspíš do toho BMW, co tomu jejímu Rockymu stojí hned za rohem u trafiky. Souřadnice neznám náhodou, objížďdělí jsme mu ho vrškem od piva.

Po chvílce mě zmerčí Tomáš a pomůže mi na nohy. Vypovídám se mu stylově, v kabině na záchodech. Jeho návrh, že mu tentokrát rozkopeme světla, odsouvám jako

sice velmi plodný příspěvek do diskuze, ale hodlám teď zvracet a přemýšlení by to jenom ztížilo. Jak tam tak sedíme, vyvstává mi na mysl, co je větším důkazem přátelství. Jestli to, že dotyčnou/dotyčného zahrnete milionem srdíček na internetu nebo to, že mu/jí donesete džus na vykluktání až sem a přežijete s ní/ním těžké chvíle, zatímco na vás bude marně čekat někdo na baru?

Pravda, pohybujeme se znovu v jistém extrému, ale ta druhá je rozhodně mnohem lepší. Na přátelství jsem měl vždycky štěstí, ale definici lásky jsem ze sebe nikdy nedostal. Vlastně ani nevím, jestli mám právo říkat, že ji miluju. Ale co, miluju ji. Nedám jí ale lásku, kterou si zasluhuje. Ani péči a starost, to všechno já asi už nedokážu. A proto se rezignace a skepse jeví jako jediná a vlastně správná řešení. Víím, že si z toho všeho nevezmu nic, pro mě z toho neplyne žádné ponaučení. Prostě se za pár dnů dám fyzicky a psychicky trochu do pořádku a pak to všechno udělám znovu. Co nakonec s tou druhou šancí? K čertu s ní!

Hvězdy krásně svítí. Rád se na ně dívám. Po cestě domů jen dýchám čerstvý vzduch a vychutnávám si vítr na tváři. Pouštím si svoji písničku, zapaluju cigaretu – moje libůstky. Poslední chvíle toho, pro co to všechno děláme. Toho, pro co žijeme. Ještě potáhnutí, nádech a výdech, pohled nahoru. Odhazuju cigaretu a hledám klíče.

Tohle je Konec.

Kateřina Vrbacká

Autobiografie

Deset...

Těší mě. Jsem David. Trochu mě mrzí, že mě poznáváte až teď. Pokud se mě chcete na něco zeptat, napočítejte na prstech do deseti. Hotovo? Tak teď už je na otázky pozdě... Nemám zrovna času na rozdávání. Právě si totiž procházím zajímavou fází života. Musím si rychle před očima přehrát celý život. Tak to totiž ve všech knížkách píšou... Tak se pohodlně usad'te. Vítám vás u svojí malé autobiografie.

Devět...

Když jsem byl malý, začal jsem chodit za školu a plivat po chodnících. Kamarádi mě naučili kouřit a já jsem u toho zůstal. Teď, když už jsem „dospěl“, se snažím přestat. Celkem se mi to daří.

Taky jsem chtěl být kosmonautem. Objevovat vesmír a nechat po sobě pojmenovat nějakou hvězdu. Pak jsem chtěl být ještě zubařem, traktoristou a vojákem.

Osm...

Je tu zima. A fouká. Tyhle staré domy už by měli konečně zbourat..

Na střední jsem procházel vcelku obstojně. Začal jsem se zajímat o chemii. Bavila mě a ostatní to nechápali. Byl jsem obětí šikany a v chemické olympiádě druhý v kraji. Moc si z toho období nepamatuji, ale myslím, že mě hodně ovlivnilo. Už tehdy jsem věděl, že mi chemie vydrží až do konce života.

Sedm...

Po škole mi nabídli práci. V kanceláři. Nebylo to sice podle mých představ, ale rodičům se zdálo, že je to nejlepší věc, která mě mohla potkat. A tak se ze mě stala malá kancelářská krysa. To, co jsem nikdy nechtěl být.

Svého snu s chemickými zkumavkami jsem se ale nevzdal. Udělal jsem si doma malou laboratoř. A tam jsem si hrál. Možná trochu proti zákonu, ale hrál... Jako malý kluk.

Šest...

Sakra. Už mi moc času nezbývá, jak vidím.

Asi je blbost, že o tom začínám přemýšlet až teď. Nevím, proč dělám to, co dělám. Asi jsem jen potřeboval utéct. Udělat něco jinak. Prostě se jen „vzepřít systému“. Sakra, sakra, sakra. Musím se trochu uklidnit....

Pět...

Nádech, výdech... Nervy jsou nervy. Ale abych neodbíhal od tématu. Skončili jsme v kanceláři, že? Pak přišla každodenní rutina. A každodenní šed'. A každodenní hrnek kafe a večerní fotbal.

A pak jsem si koupil byt. 1+1 tam a zpět.

Moc se toho ale nezměnilo. Žluté stěny se od těch dřívějších moc nelišily. Hlavu jsem o ně opíral pořád stejně. Jako ve Vratných lahvích. Tři šedé fleky vedle dveří. Po tom, co jsem viděl ten film, jsem byl rád, že na v tom nejsem sám.

Čtyři...

A pak jsem potkal Kláru. Ne, Kláru ne. Klárku.

Vzpomínce na ni věnuji klidně celou vteřinu a nebude mi líto toho času.

Tři...

Myslím, že jsem měl všechno, co ostatní lidé. Svoje dětské sny, iluze o světě, životní zklamání, vlastní byt a fungující vztah.

Je zajímavé, jak se s ubývajícím časem zrychluje proud myšlenek. Za poslední měsíc...

Co se vlastně stalo za poslední měsíc? Ani pořádně nevím. Prochodil jsem ho. Do práce, domů, do obchodu a nebo jen tak parkem. Nic, co by stálo za zmínku. I když... Byl jsem na policejní stanici. Vykradli nějaký obchod, zrovna když jsem procházel kolem. A tak jsem musel jít podepsat protokol jako svědek. Aspoň trochu toho vzrušení...

Dva...

Dnešek si samozřejmě pamatuji ze všeho nejlíp. Ráno jsem uklidil celý byt. Jenom tak z principu. Aby všechno zůstalo v pěkném stavu. Oblékl jsem si svou starou vestu a překontroloval její obsah. Všechno bylo na svém místě. Na svém místě a pěkně těžké. Zabouchl jsem dveře a zamknul za sebou. Dvakrát jsem otočil klíčem doprava a poslechl si cvaknutí zámku. Narovnal jsem předložku u dveří a nasadil jsem si sluneční brýle. Ne proto, že by svítilo slunce, ale proto, aby mě ostatní neviděli. Potřeboval jsem se schovat.

Před domem jsem si ze zadní kapsy na kalhotách vytáhl malou krabičku. Ozona Snuff - Spearmint. Šňupací tabák. Měl jsem ho na zvláštní příležitost. Zatřepat, otevřít, nasypat a šňupnout. Pak se mi z nosu do hlavy rozlila mátová chuť. Můj osobní rauš. Na chvilku v klidu. Rozhlédl jsem se. Soused, co zrovna přicházel, mě viděl a jenom zakroutil hlavou. Zasmál jsem se mu a pomyslel si něco o pekle a starém železe.

Cesta sem trvala asi dvacet minut. Zrovna, když jsem procházel pod mostem, projel mi nad hlavou vlak. Už jsem si nic nepřál. Tak mi bylo.

Jedna...

A teď? Teď jsem tady.

Sice už je na všechno pozdě, ale něco jsem přece jenom zjistil. Že mi to ale trvalo... Celý život? Dnešek? Těch mých slavných 10 vteřin, za kterých bych možná vydělal majlant, kdybych je vydal knižně? Škoda, že u sebe nemám tužku a papír...

Život možná není fér. Život není ani nefér. Život je prostě život a pochopí to jedině ten, kdo se s ním dokáže smířit. A nestojí za věčné rozčilování. Měl by se totiž žít a užít. Asi jsem býval moc velký pesimista. A asi jsem si to uvědomil až teď.

Právě se směji. Měli byste mě vidět. Myslím, že jsem konečně všechno pochopil. Dělal jsem chyby. Hodně chyb. Dneska udělám asi tu největší. Už ale nemůžu couvnout. Rozhodl jsem se. Přemýšlel jsem. A možná se i změnil. Na chvíli. Na deset vteřin.

Směji se a děkuji. Vy se taky smějte. Zítra je přece taky den. Děkuji, že jsem našel, co jsem hledal. Že jsem dostal druhou šanci. Někomu to prostě trvá delší dobu... Teď už mi zbývá, jen to všechno dokončit. Mějte se tu pěkně. Zrovna se dívám na malý budíček s odpočtem. Budíček od kterého vedou tři dráty. Modrý, červený a zelený... A všechny do mojí vesty.

Tereza Čejková Malířka

Uhrovitý mladík okopával obrubník montparnasského chodníku. V ruce žmoulal zmačkanou cigaretu a kolem jeho popraskaných rtů byly patrné první náznaky vrásek. V šestnácti se vykašlal na školu a od té doby dělal skladníka v zapadlém pařížském krámku s cestopisy. Nevěděl, co se životem, a tak kouřil, hodně pil a občas si sem tam připálil i něco nelegálnějšího.

Ucuknul, když na něj zatroubil nablýskaný vůz. Ohlédl se po černém mercedesu. Neviděl kvůli kouřovým sklům, kdo jej řídí, ale byl si jist, že ten člověk mu bude jednou závidět. Zahloubán do svých plánů pokračoval v bitce s obrubníkem.

Po chvíli se ale auto vrátilo. Tak a teď se vrhnu na toho zazobance, doporučím mu modlitbičku a odjedu s tím žihadélkem, zachechtal se vlastní představě. Z vozu ale vystoupila mladá žena. Mohla mít sotva něco přes dvacet let, byla malá, štíhlá, vlasy černé jako uhel si stáhla do ohonu vysoko na temeni, snad aby vynikl její štíhlý krk s dekoltem ve značkovém saku, pod kterým patrně nebyla halenka. Vešla do obchůdku s výtvarnými potřebami a cinkot zvonečků nad dveřmi probral chlapce ze snění a připomněl mu, že je na čase vrátit se k práci.

„Ale dobrý den, slečno Marie. Dlouho jste nás nenavštívila, jak se daří studium?“ Marie, studentka výtvarné fakulty nějaké soukromé univerzity, měla tuhle starou paní ráda. Vždy si popovídaly o všemožných technikách a nejzajímavějších dílech, a dokonce jí pomáhala s první ročníkovou prací. „Už jste přemýšlela o tom, co jsem vám řekla?“ Nepřemýšlela. Nadaná umělkyně byla vyděšená tím, co jí prodavačka pověděla, když jí ukázala svoje obrazy.

Pokud zrovna neměla zadané téma, malovala Marie nejčastěji domy a krajiny, uličky a místnosti, chrámy a sklepení, ale zásadně jen podle své představivosti. Zavřela oči, vzala štětec a udělala pár tahů. Pak už jen dokreslovala, přidávala barvy a stínování a nakonec si představovala, co to vlastně namalovala. Nikdy by jí ale nenapadlo, že by všechna ta místa mohla existovat. A dokonce snad v jediné vzpomínce.

Ten den se poprvé zapovídala s paní za pultem. Už tam předtím párkrát byla a o téhle madame Jankowski slyšela jen dobré věci, a tak se nebála ji po kávě pozvat do svého ateliéru na Rue Glatiérs, aby se pochlubila svým talentem. Madame Jankowski si zaujatě prohlížela každý obraz a Marii se zdálo, jako by v odlesku jejích očí oživaly. Podzimní

listí proháněl vítr, vyděšení malí vrabčáci poskakovali okolo krmítka, papíroví draci na zlatavé obloze se jen třepotali vysoko nad vším. Když její nová přítelkyně skončila, Marie se těšila na pochvalu, jakých denně slýchala množství. Prodavačka se na ni dlouze zadívala a s pomalu rozpíjejícími se tmavými skvrnami od líčení na ni zakřičela: „Ty jsi jedna z nich! Proč jsi mi to musela udělat?“ a utekla z domu.

Marie to nechápala, bála se, co to mělo znamenat, proto za starou paní přišla skoro až za měsíc. Ta tam byla energická rozzářená babička, umazaná od barev. Za pultem seděla životem zničená stařena s prázdným pohledem. „Madame Jankowski?“ Marie jí opatrně položila ruku na rameno. Apatická žena pomalu zvedla hlavu. „Marie,“ její chraptivý hlas nebyl skoro slyšet, „pojď, dítě moje, musím ti to říct.“ Roztřeseně se vydala dozadu, do kumbálku, kde spolu sedávaly nad kávou a malinovým dortíkem.

Obě ženy zapadly do vysezených ušáků naproti sobě, dělil je jen maličký kulatý stůlek s kroucenými nohami a vyřezávanou deskou. „To, co vám teď povím, je velmi starý příběh, více méně o mé rodině. Nejspíš tomu neuvěříte, ale byla bych ráda, kdybyste nad tím popřemýšlela.“ Marie je jako na trní. Má pocit, že jestli se okamžitě nedozví, oč tady jde, vyběhne na ulici a bude šilet a ječet, než ji policie zpacifikuje. „Už když jsem byla malá holčička, maminka mi vyprávěla o umělkyni, která měla velice zvláštní schopnost. Její malby prý dokázaly varovat Židovský lid před zkázou. Říkala mi taky, že tahle ‚věstkyně‘ se objevuje v každé době, vždycky třináct let před jistou nešťastnou událostí. Nechápala jsem, jak někdo může znovu a znovu přicházet po tisíce let a už vůbec jsem si nedokázala představit, jak by mohl obrázek komukoliv cokoliv říct.

Můj otec, vyhlášený vinař široko daleko, sbíral noviny. Jako malá jsem si je zvědavě prohlížela, četla jsem články o nás, Židech, snad abych naší víře lépe porozuměla. Hrozným způsobem mě trápily především Židovské noviny z konce 19. století. Snad v každém třetím výtisku jsem našla rudě orámované články se zdrcujícími titulky: ruští Židé obviněni z vraždy cara – masově pozabíjeni, Širázské ghetto zmasakrováno, Alfred Dreyfus shledán vinným z velezrady, Casablanca: 30 Židů zavražděno, 200 Židovek znásilněno... a spousta dalších takových. Když jsem byla o něco starší, ptala jsem se mámy, co se s Malířkou stalo, že se v té době tolik Židů nezachránilo. S odpovědí velmi váhala. Nakonec jsem se od své babičky dozvěděla, že se po událostech v roce 1790 rozmohl „nešvar“. V tomhle roce totiž došlo k likvidaci naprosté většiny našeho lidu v Maroku.

Samozřejmě, jejich Malířka je varovala oněch třináct let dopředu, ale Židé, pomatení muslimským životem jí nevěřili a vysmáli se jí. A nakonec ti, co masakr přežili, na ni svalili vinu a ukamenovali ji sutí z rozbořené Ouarzazatské synagogy. Proto se Malířka, která měla lid ochránit před tragédií v roce 1805, raději utopila v jezeře. A další si z ní vzali příklad. Bohužel, až na konci toho nešťastného století si Židé uvědomili, že pokud budou Malířky znát své poslání, nikdy jej nenaplní. Tak se tradice stala legendou, legenda pověstí, pověst pohádkou a pohádka tajemstvím.

Když mi bylo asi pět let, začala jsem malovat.

Nikdy to nebylo tak, že bych si vzala skicák, šla ven a prostě zaznamenávala krajinu přede mnou. To ne, obvykle jsem si sedla na huňatý perský koberec v hlavním pokoji, kolem sebe rozložila barvy a štětce, na chvíli zavřela oči a pak nanesla na výkres to, co jsem zahlédla na vnitřní straně víček. Obrázky jsem potom vždy věnovala rodičům nebo babičce, či některému ze sourozenců. Nikdy se mi ale nezdálo, že by mou snahu ocenili něčím víc než neupřímným úsměvem.

Jednou, když rodina odjela a já jsem neměla co dělat, toulala jsem se po domě a „hledala poklady“. Kdo ví proč, napadlo mě, že jsem nikdy nebyla pořádně ve sklepe, maximálně pro kompot hned za dveřmi. Tak jsem tedy sebrala klíček z kuchyňské zásuvky, odemkla starý zrezivělý visací zámek a vešla dovnitř. Chvíli mi trvalo, než jsem na zdi nahmatala zaprášený vypínač. Světlo se rozlilo po neomítnuté zdi z kalné žárovky houpačící se na konci drátu uprostřed úzkého kamenného schodiště. Zhluboka jsem se nadechla zatuchlého vzduchu a vydala se vstříc podzemním objevům.

Srdce jsem měla v kalhotách a celou dobu se mě držel pocit, jako by tam dole něco bylo. Jako by to něco, temné a děsivé, čekalo jen na chvíli, kdy vstoupím do pasti a bude mě to moct spolknout. Díky strachu se mi ta dvouminutová cesta zdála nekonečná. Pod schody byla další, menší dvířka. Vedle nich, ve výklenku ve stěně, stála lucernička bez skel a stříbrný zapalovač. Rodiče mi vždy kladli na rozum, abych si nikdy nehrála s ohněm, proto jsem na chvíli zaváhala. Oleje v ní bylo dost, tak jsem si řekla, že naši tu nejsou a já přeci nebudu tropit hlouposti. Zmáčkla jsem tlačítko zapalovače, vevnitř cvakla jiskra a já jej přiložila ke knotu. Popadla jsem svítilničku za ucho a zmáčkla mosaznou kliku.

Pod nohama mi sem tam přeběhla krysa či co, ale mně to nevadilo. Přistoupila jsem ke svázaným balíkům papíru. Myslela jsem, že jsou to otcovy staré noviny, které se nevešly do jeho archívu. Chtěla jsem si je prohlédnout, proto jsem přetrhla provázek a hromada se rozsypala. Nemohla jsem tomu uvěřit. Všechno to byly moje výkresy, které jsem kdekomu věnovala. Úplně všechny tady ležely hluboko pod zemí tak, jak jsem je dokončila. Jen pár jich bylo trošku rozmazaných, jako by na ně ukápla něčí slaná slza. Stála jsem nad tím vším v šoku a doufala, že existuj nějaký důvod, proč nikdo nechtěl moje obrázky. Najednou jsem zaslechla nějaký šramot nad hlavou. Došlo mi, že se nacházím přímo pod garáží a ten šramot že je vůz mých rodičů. Upustila jsem lucerničku a vyběhla ven. Ještě ten večer náš dům shořel.“

Madame Jankowski se odmlčela. Dlouze se zahleděla na těžký semišový závěs, jako by skrz něj viděla do dvora za oknem. Marie se zamyslela. Příběh jí doposud nepřišel jako víc, než vzpomínka staré dámy. Neměla ponětí, kam by mohla přítelkyně svým vyprávěním směřovat. Za pár minut madame znovu začala.

„Celá ta událost mě velice trápila. Potřebovala jsem se někoho zeptat, proč jsem viděla to, co jsem viděla. Ale mlčela jsem. Moje hloupost připravila rodinu o majetek a já trpěla výčitkami. S těmihle muky jsme žili pod děravou střešou chudobince dlouhých dvanáct let a už jsem nikdy nemalovala. Dlouhých dvanáct let a pak přišel

Hitler a jeho teorie o „čisté rase“. Dlouhých dvanáct let v příšerných podmínkách jen proto, aby nás pak Němci přestěhovali do ještě horších. Žasla jsem, že je to ještě možné.

Necelý rok jsme přežívali v zavšiveném ghettu o hladu. Jednou začas nějaký soucitný blázen hodil přes zeď, která nás oddělovala od zbytku města, kousek nedostatkového chleba zabaleného v novinách. Zvenčí přicházely strašné zvěsti. Kolovaly řeči o vlcích na přepravu dobytka, do něj se naženou stovky vybraných chudáků. Šťastnější polovina odjede do lesa na stavební práce. Druhá rovnou na smrt. A ta první poté, co vykope základy větší budovy, celá tahle šťastnější skupina se musí svléknout, muži i ženy dohromady, postavit se k okraji jámy a pozorovat, zda je dokonalá. Jejich poslední myšlenka je, jestli vyhloubili dokonalý hrob.

Byli jsme vyděšení, poplašení i přesto, že jsme tomu z velké části nevěřili. Nemůžou přeci zabít tolik Židů, Romů ... Ale již z jara 1940 jsme se o tom měli přesvědčit.

A teprve až jsem se tlačila ve vagónu bez sedadel snad mezi stovkou dalších lidí, při pohledu na ty zašedlé, sinalé tváře mi došlo, proč byly moje obrázky ve sklepě. Byla jsem Malířkou. Než jsem se stačila rodičů zeptat, proč to nikomu neřekli, proč jsme neutekli, dobytčák se zastavil, křičící Němci nás rozdělili a já svou rodinu již nikdy nespátřila. Netuším, jakým zázrakem se mi podařilo přežít, ale jsem pořád tady. Po válce jsem zaslechla jen, že babička měla štěstí a zemřela vyčerpáním krátce po příjezdu do Treblinky. Bratři a sestry se snad zúčastnili povstání, možná se zachránili, ale spíš ne. A vyprávělo se také, že když vynášeli těla z plynové komory, za nic na světě se nepodařilo oddělit od sebe nějakého muže s nakrátko ostříhanou ženou. Museli je spálit tak, jak byli, v objetí. Nikdo mi to nepotvrdil, ale já věděla, že to byli maminka a tatínek.

Má drahá, podívej se na tyhle fotky,“ madame držela v ruce zažloutlou obálku a podávala ji Marii. Sebrala ji z jejích skvrnitých roztřesených rukou a vytáhla štůsek černobílých fotografií. Nevěděla, jak je to možné, ale vůbec ji nepřekvapilo, co vidí. Všechna ta místa, zachycená na pokroucený film, tak dobře znala, přestože tam nikdy nebyla. Všechna je namalovala.

Ten den se Marie dozvěděla, že na svá plátna zachytila místa začátku poslední, ale zatím nejhorší katastrofy prodavaččina lidu. Marie je Malířkou.

Od té doby se obě ženy velmi sblížily a nebylo to jen tohle tajemství, co je drželo při sobě. Teď tady stála, hleděla do očí přítelkyni, která naléhavě čekala na odpověď. Nepřemýšlela o tom. Přesto teď najednou věděla přesně, co udělá. „Madame Jankowski, něco mě napadlo. Nevím, jestli je to ta správná věc, ale i kdyby to byl jen neúspěšný pokus, nic se nezmění.“

Do noci se procházela vylidněnými pařížskými ulicemi. Sem tam zahlédla párek milenců, kteří neměli ponětí, co se bude dít. Byli šťastní a víc, než tenhle okamžik je nezajímal. U Lucemburských zahrad do ní vrazil běžec. Zadýchaně se omluvil a odklusal do tmy. Marie se za ním dlouho dívala. V dálce začala hrát harmonika, ozýval

se i nějaký zpěv. V oknech starobylých činžáků blikaly televize a kdesi za ní šustilo spadané listí, jak jím pobíhaly rezavé veverky. Nikdy dřív si nebyla ničím tak jistá.

O pár hodin později nervózně podupávala spolu s ostatními nájemníky před domem. Sirény houkaly tak hlasitě, až nedokázala vnímat nic jiného než plameny šlehající z oken jejího bytu. Sousedé zvědavě přihlíželi počínání hasičů a doufali, že požáru zatarasí cestu dřív, než pohltní i jejich drahé byty. V chladném ranním vzduchu byla cítit směs chemikálií a spálené dřevo. V noci, kolem čtvrté hodiny ranní, někdo podpálil výtvarný ateliér v přízemním bytě číslo dva. Marie věděla, že o všechno přišla. O domov, svoje věci, veškeré svoje úspory, co byly schované v zásuvce dubové komody v ložnici, o kariéru, studium a svoje obrazy.

Oheň skomíral, na obzoru se pomalu objevovaly první paprsky. Bylo chladno. Marie schovala prokřehlé prsty do kapes svého omšelého sáčka. Něco ji zastudilo. Nebyla jiná možnost, teď bude pár let čekat a pak zjistí, zda vůbec něco z toho mělo smysl, prostě těm lidem musela dát naději, jen další šanci na přežití. Zavřela oči a sevřela v pěsti stříbrný zapalovač.

Tereza Hegerová

Druhá šance

Odpočítávám. Necelých sedm dní. Kdyby mi někdo před lety řekl, že tu strávím sedm dní a budu za ně šťastný, asi bych se mu vysmál do obličeje. Dnes jsem rád, že je to jen těch zbylých sedm dnů. Pět let zavřený mezi 4 bílými stěnami bez kontaktu s blízkými. Jedinou útěchou mi tu je kněz, nejsem věřící, nehlásím se k žádné církvi ani sektě, ale tady je to jiné. Věřícího ze sebe udělá každý, komu za pár měsíců docvakne, že nedělní dopoledne nemusí strávit umýváním záchodů, ale na mši. Já na to přišel už po pár týdnech. Za dobré chování jsme mohli strávit každou středu v knihovně a páteční odpoledne u výkladu z Bible. Vzpomínám si na den, kdy jsem viděl lístek na nástěnce.

„Přišel jste se podívat?“

„Jsem tu správně?“

„Myslím, že jste.“

„Já jen, ... nejsem věřící, jen si potřebuji promluvit.“

O existenci Boha mě kněz doposud nepřesvědčil, ale cosi mě drželo celou tu dobu nad vodou. Spolubydlící se měnili skoro každý měsíc, i já se párkrát stěhoval. Naučil jsem se šít. Já, který se v šestnácti smál sestře, že plete. Drsnák z vesnice. Bývaly doby, kdy jsem odmítal autority. Tady jsem si to už nedovolil, autorita byl každý, kdo nebyl v „pruhovaném“ a pokud ne... Nebylo to vždy příjemné.

„Poslední jídlo, že?“ zeptal se chlápek za okýnkem a přitom mi sunul na táceč vynikající svíčkovou se šesti. Přikývl jsem. Ano, trest smrti zrušili. Na tohle poslední jídlo se všichni těšili. Dobře, nebyla to svíčková, ale obyčejná naředená česnečka a vedle čocka s vajíčkem. To, které jsem ráno loupal. Bylo to jedno. Ve dvě hodiny mi má pětiletá šichta skončí.

„Kristián Bondy,“ zařval Esmeraldos.

Esmeraldos byl takový maskot, malý dozorce, který ale uměl pořádně zařvat. Ani nevím, jak dlouho mu to vznešené jméno náleželo, nevím, jaké je jeho pravé jméno a ani mě to nikdy nezajímalo. Jedno vím jistě, slepý rozhodně není. Měl jsem sbaleno dopředu. Jako bych si měl co balit. Peněz, co jsem si vydělal, nebylo moc. Přes všechny formality, ze kterých se mi už dělalo špatně, jsem se konečně dobral ven. Ven z oddělení 30 B. Zatím.

Připadal jsem si, jako kdybych šel do cely smrti, přitom jsem se měl cítit opačně. Měl jsem strach. Strach z toho, co bude venku, ze zapojení se do normálního života. Eskortu mě vedla kolem plotu, ruce se mi trásly. Bylo krásně teplo. Rodiče, kteří za mnou nespočetněkrát byli, datum věděli. Báł jsem se, že nepřijdou. Ale přišli. Poslední zámek a plno papírů v ruce. Krev mi proudila v žilách. Nevěděl jsem ani, jak se jmenuji.

„Normálně se lidem říká, na shledanou, ale dnes si to odpustím. Je to neslušný, ale doufám, že tě tu už neuvídím,“ chichotal se bachař.

Ani jsem ho nevnímal a nezasmál se jeho vtipům na mou adresu. Šel jsem dál, na nic se nedíval. Šel jsem rovně. A pak jsem je uviděl. Brečel jsem jak malý děcko. Objal jsem sestru a jejího malého. Nikdy předtím jsem ho neviděl. V hlavě mi kolovaly myšlenky, stokrát jsem se vracel do doby před tím, chtěl všechno změnit.

Trvalý pobyt jsem si nahlásil k našim na vesnici. Když jsem vystupoval z auta, celý svět se na mě díval. Otec do mě strčil, nemám si z toho nic dělat. Drbny tlachaly o tom kriminálníkovi, co se právě vrátil z basy.

„On prej někoho zabil, v autě, a ještě si dovolí se vrátit.“

„Já slyšela, že byl na drogách, ti mladí nemají soudnost.“

„To jsme ještě potřebovali, vraha ve vesnici.“

Nemělo cenu nic říkat. Něco jim vyvracet. První den venku jsem neměl sílu tvrdit jim, že to tak nebylo. Nebyl jsem odsouzený neprávem, i když spousta lidí by na mém místě tvrdila opak. Jedna jediná noc. Byl jsem, jak že se to říká... „mladej a blbej“. Byli jsme ve městě na zábavě. Kamarád nás měl odvézt domů, ale opil se a nebyl schopný řídit. Měl jsem po pár pivech, ale vzal jsem to na sebe. Nevím, jestli jsem si vůbec tehdy uvědomil, co to může znamenat. Další ráno o nás psali ve zprávách. Druhý máj. Sedm lidí skončilo v nemocnici.

U soudu mi tenkrát neprokázali zavinění, ale za to mi prokázali alkohol v krvi a už jsem se vezl. Tomu řidiči fiatů, co to zavinil, vzali řidičák a mě poslali do Břeclavi, do nové věznice s dohledem a ostrahou pro muže. Neměl jsem se ani k čemu přiznávat, nechtěl jsem, aby to tak dopadlo, ale dopadlo. Bohužel pro mě. Nikdo z těch, co jeli se mnou v autě za mnou ani jednou nepřišel. Otec Marka, kterému auto patřilo, po mě chtěl zaplatit škodu, stejně tak řidič fiatů. Nic jiného nikoho nezajímalo.

„Chceš práci - “ popostrčil mi táta noviny, „tak si ji koukej najít.“

Je mi 26, mám zápis v trestním rejstříku, byl jsem odsouzený na 5 let a stále jsem v tříleté podmínce. A jsem vyučený elektrikář. Dva roky praxe je jako bych neměl žádnou.

Za tři týdny čtení novin a internetu, doplnění si informací a neustálého sledování televize nejen za odměnu jsem zkusil pár inzerátů. Z některých pohovorů, pokud se tomu tak dalo říkat, mě vyhodili hned, na některých mi decentně naznačili, že nejsem vhodný adept. Nikdo se neptal, za co jsem seděl, každý si hned představil vraždu. A pokud ne, tak ho třeba, jako strýce, napadlo, jestli jsem náhodou nevytuneloval nějakou banku. Peníze by se mu prý hodily a jistě by pro mě nějakou práci našel. S úsměvem na tváři jsem si s touhle myšlenkou pohrával často. Že jsem mohl vykrást zlatnictví, nikoho nezranit a zavřeli by mě tak jako tak.

To si ale říkám teď, když už jsem venku. Rodina mě přijala, protože věděli, jak to tenkrát bylo. S ostatníma jsem se neviděl, netoužím po setkání. A myslím, že je to oboustranné. Jen po jednom setkání jsem toužil. Ani na jeden dopis mi neodpověděla, asi se i přestěhovala. Kdo by chtěl udržovat vztah s vězněm. Jeden šílenec, a Kajínek to nebyl,

udržoval vztah s 10 ženami naráz. Nevím, co je na věznicích fascinuje, ale pro nás to byl alespoň nějaký kontakt se světem okolo. Já psal domů a sestře.

Po dvou měsících jsem konečně našel práci. Za tu druhou možnost bych byl šťastný. Vstávám v 5, na šestou jsem v Rosicích, kde pracuji jako skladník v jedné malé firmě. Vědí, že jsem byl ve výkonu trestu. Taký všichni vědí za co. A je to tak dobře. S Miriam jsme byli 4 roky. Chodila na obchodní akademii a bydlela dva kilometry od mojí školy. Tenkrát. Dnes už má určitě práci nebo šla na vysokou. Přemýšlím, kolik jsem toho ztratil. Říká se, že to je ponaučení na celý život. Je. Neřídím, alkohol nemůžu ani vidět. Co jsem za ty dva měsíce postřehl, tak se lidé stále snaží dovolávat spravedlnosti, říkají, že tu už neexistuje. Oni ale neznají mě. Mne metr spravedlnosti zasáhl. Ještě dlouho se budu adaptovat. Užívám si, když jdu nakoupit rohlíky, kriminálník se naučil uznávat autoritu, děkovat a být skromný. Mám jednu skromnou myšlenku.

Jabloňová 32, Brno Žabovřesky. Stojím na kraji ulice, s papírem v ruce. Je teplo, ale obloha se zatahuje. Předpověď hlásila přes víkend bouřky. Doufám, že to ještě chvíli vydrží. Ruce se mi potí, nohama šoupu o zem zaprášenou od nedaleké stavby. Vypadá to tu pěkně, žádný panelák, jen rodinné domy. Asi je vdaná, možná má dítě, když bydlí v takové čtvrti. Přál bych si, aby tomu tak nebylo. Nevím, co si to namlouvám. Pět let mi neodepsala, odstěhovala se, ale já ji chci alespoň vidět a vědět, že se má dobře, že je spokojená.

Chtěl bych se otočit, ale ta touha je stále silnější. Stojím před jejím domem. Malý domek pro malou rodinu, řekl jsem si. Zaklepal jsem třikrát. Asi to bylo málo, nikdo nepřišel. Tlak mi letěl k závratné výši, srdce mi bušilo. Asi mě nepozná. Nechal jsem si narůst vousy, krátký vězeňský sestřih změnil za bohaté číro. Zaklepal jsem znovu. Pohnula se záclona. Asi se mi to jenom zdálo. Otočil jsem se a chystal se k odchodu. Najednou jsem ucítil průvan.

„Přejete si?“

Slyšel jsem ženský hlas, myslel jsem si, že mám halucinace. Ale přeci jen jsem se otočil. Nikdy nezapomenu na ten její výraz. Svráстила čelo, modrýma očima si mě prohlídla v jedné vteřině, v další řekla moje jméno. Usmál jsem se, poznala mě, nevěděl jsem, co říct.

„Tebe už pustili?“

Přikývl jsem a dal ruce za záda. To aby neviděla, jak moc se klepaly. Stáli jsme tam jako dva cizí lidé, kteří se sice kdysi znali, ale jejich pouta se rozplynula.

„Půjdeš dál?“ pozvala mne dovnitř.

„Můžu?“

Mávla rukou a nic víc neříkala. Vešel jsem až do pokoje. Nevím, jak dlouho nám trvalo, než jsem navázali alespoň nějakou konverzaci. Pak odešla vedle. Když přišla, držela v náruči chlapečka.

„To je Kristián.“

Nemohl jsem si nevšimnout shody jmen, ale nic jsem si nemyslel, neměl jsem na to právo.

„Bude mu pět.“

„Měsíc po tom, co tě poslali do Břeclavi, jsem zjistila, že jsem těhotná. Nevěděla jsem, co mám dělat,“ rozpovídala se, „ale rodiče mi hodně pomohli. Pochopil jsi?“

Co jsem měl chápat? Pak mi to došlo. V hlavě se mi rojilo tolik myšlenek. V jednu chvíli jsem vstal a chtěl odejít, utéct od toho všeho.

„Otec řekl, že to tak bude lepší. Neříkat ti nic. Nemohl se srovnat s myšlenkou, že jeho vnouče má otce v kriminále a nedovolil mi se o tom nikomu zmínit. Přestěhovali jsem se, skončila jsem v práci a zůstala bydlet s našima i s Kristiánkem tady. Čekala jsem, že se objevíš. Sama jsem nebyla schopná...“

Je mi 26 let a mám syna.

Silvie Zouharová

Druhá šance

Mea culpa, mea maxima culpa!¹“ klečící kněz před svatostánkem téměř bil svou hlavou o zem. „Tolik mrtvých....!“

Jeho horečkou sálající oči se jako k poslední naději upnuly k Bibli, která ležela nedaleko od něj. S vypětím posledních sil vstal a dopotácel se k této knize poslední záchrany.

Opřen o lavici začal listovat. Jeho ruka se vyčerpáním zastavila. Zpola přítomným pohledem sjel na jednu ze stran. Opatrně se přiblížil k hořící svíci, aby získal trochu světla ke čtení. „Slovo útěchy...“, zašeptal a jal se potichu číst verš, který si již předtím vybral. „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto nepatrných bratrů, mně jste učinili.“

„Ne!“ vykřikl hrůzou a Bibli odhodil co možná nejdál. Rukama si přikryl obličej. „Proč? Proč teď?“

„Co se to tady děje?“ do chrámu Božího vstoupil postarší kněz. Kritickým zrakem sjel svého mladšího kolegu. „Bratře Jindřichu, stalo se něco?“ místo odpovědi se mu dostalo pouze zavytí. Zamračil se tedy a přistoupil k němu.

„Jsi nemocný, bratře? Pojď, lehneš si a do rána ti bude lépe.“

„Ne....“

Postarší kněz zvedl obočí. „Co tě trápí?“

„Vina, otče...“, Jindřich ho popadl za kleriku² a zatřepal s ním tak silně, až mu biret³ spadl z hlavy na zem.

„Vzpamatuj se!“ polohlasně zašeptal na svého mladšího kolegu. „Posaď se sem, do lavice a svěř se mi.“

Jindřich se odpotácel kousek dál. „Nemohu, otče...“, pronesl téměř plačky.

„Budu to brát jako zpovědní tajemství“, pronesl uklidňujícím hlasem. „Pojď a posaď se!“

„Otče, prosím vás, nenut'te mne...“

„Jindřichu, je to pro tvé vlastní dobro.“

Mladší kněz svěsil hlavu. Horečka snad začala ustupovat. Jistějším krokem přišel k lavici a posadil se.

„Stalo se to již před rokem. Tehdy jste odjel na duchovní cvičení pro všechny děkany z našeho kraje a já jsem měl zdejší farnost na starost.“

„Ach, ano, vzpomínám si na to.“

„V lese našli zavražděného Jena, jediného syna zdejšího kováře. Jeho tělo bylo znetvořené. Hlavu jsme našli napíchnutou na větvi. V ústech měl zastrčenou hostii, oči

¹ Mea culpa, mea maxima culpa – latinsky: má vina, má největší vina.

² Klerika je černý oděv kněží, který sahá a po kotníky.

³ Biret je hranatá pokrývka hlavy nahoře se třemi rohy a střapcem. Kněz užívá černý, biskup fialový, kardinál červený bez střapce.

někdo vydloubl. Od trupu byly odsekány všechny končetiny. Vypadaly, jako by je někdo probodl hřeby. Co se trupu týče, byl do něj vyryt pentagram.“

„Jak to, že jsem nebyl po mém příjezdu o této skutečnosti informován? Bylo mi řečeno, že byl zavražděn.“

Jindřich pokračoval, jako by otázku svého nadřízeného nezaslechl. „Vyšetřováním jsem byl pověřen já, jako zástupce církve a Boha na zemi, a Kryštof z Jedlové, nejmladší syn konšela Petra Zručného.“

„Kryštof? Říkalo se o něm, že prohrál hodně peněz v hazardních hrách. Stále je mi záhadou, jak své dluhy dokázal tak rychle splatit...“

„Ano, Kryštof. Jakmile uviděl tělo, prohlásil, že za touto zrudností jistě stojí ten bohatý židovský kupec, který se v našem městě usídlil teprve před pár lety.“

„Tuším, co bude následovat. Bylo mi sice divné, že tak rychle zmizel, ale Žid by přece na tělo nikdy nenakreslil pentagram. To je znamení ďábla. Ať jsou Židé, jací chtějí být, s ďáblem nic společného nemají. Jak jsi na tuto blbost reagoval ty?“

„Mlčel jsem,“ Jindřich svěsil hlavu. „Všichni vědí, že mým dědem z matčiny strany byl Mojše z Vyššího Brodu. Choval jsem se jako zbabělec. Myslel jsem, že by mne mohli také zabít.“

„Co následovalo dál?“

„Proti kupci Davidovi vytáhlo celé město. On, jeho žena s dcerou a synové byli davem zlynčováni. Bylo to odporné. Před vámi všichni mlčeli.“

Starší nic neříkal.

„Před třemi dny se mi o té hrůze začalo zdát. A dnes... Vešel jsem do kostela a kříž spadl na zem, svíce zhasly, trvalo dlouho, než kostelník dokázal alespoň pár zapálit... Všude vidím krev, slyším křik vražděných dětí a ta Bible...“

„Tvá vina je veliká, můj synu. Na tvých rukou spočívá velká část krve, prolité toho večera. Kéž ti Bůh odpustí. Jdi v pokoji. Jako pokání vykonáš Svatou pout' do Jeruzaléma, kde se pomodlíš u Božího hrobu za své viny a za viny celého světa. Vyrazíš do týdne.“

„Děkuji vám, otče,“ mladý muž pookřál a vyšel z kostela ven.

„Z pověření biskupa Petra mám vyšetřit smrt Jena, syna kovářova. Viník pak bude potrestán dle světského práva.“

„Otče, Jenovu smrt vyšetřoval Kryštof a váš kaplan Jindřich. Když už nevěříte slovu konšelova syna, svému kaplanovi byste věřit mohl.“

„Vím o všem, co se tady stalo. O společné vraždě nevinného Davida, jeho synů Benjamína, Šimona a Samuela, dcery Rút i ženy Miriam.“

„Kdo?“

„To nehraje roli. Chci znát jména lidí, kteří získali Davidův majetek. A chci je znát hned.“

„Ale...“

„Nehrajte si se mnou, rychtáři. Oba víme, že mám velmi vlivné přátele,“ starý kněz zúžil oči.

„Vy mi vyhrožujete?“
„Nikoliv. Pouze vás upozorňuji na všechna fakta. Ale chci ta jména.“
Muž se ošil. „Polovinu majetku získalo město.“
„Ano, to vím, je to obvyklý postup. Teď bych rád věděl, co se stalo s tou druhou polovinou.“
„Bylo jich několik.“
„Hm? Nepatřil mezi ně třeba Kryštof z Jedlové?“
„Patřil. Dál to byl jeho nevlastní bratr Pavel z Jedlové a Pavlův blízký přítel Evžen, mlynář,“ radní kapituloval.
„Dejte je zatknout, pane radní.“
„Proč? Neexistuje jediný důkaz...“
„Ale naši ptáčekové by nám mohli uletět. Oba máme přece stejný cíl, nebo se snad mýlím?“
„Jaký cíl?“
„Spravedlnost.“
„Och, ano, to jistě, ale bude to trošku složitější.“
„Vážně?“ kněz nadzvedl jedno obočí.
„Jak mám zatknout někoho, o jehož místě pobytu není nic známého?“
„Ach, ano, Kryštof. Nevadí, zatkněte alespoň Pavla a Evžena, toho mlynáře.“
„Hm.“
„Já se mezitím trošku porozhlédnu.“
„A kde?“
„V jejich domovech a s vaším svolením, samozřejmě.“
„No jasně, běžte už. Stejně tam nic nenajdete. Jsou to počestní měšťané.“
„Zvláště Kryštof, že?“
Radní se zasmál. „Vidíte, ten je černou ovčí v tom vašem stádečku.“

„A co teď budu dělat?“ děkan seděl na schodu u mlýna. Obličej měl schovaný v dlaních. Při domovní prohlídce všech zúčastněných, nic nenašel.
„Otče, mohu vám možná pomoci,“ ozvalo se mu za zády.
Děkan nadskočil. Otočil se. Zamžoural do slunce a spatřil Jířího, mladšího bratra Evžena, který vždy toužil po dědictví, o které ho Evžen velmi obratně připravil.
„Opravdu?“
„Jo, pojďte za mnou.“
Jíří zapálil louč a vedl kněze někam do hlubin mlýnu. Děkanovi se zježil i ten zbytek vlasů na téměř holé hlavě hrůzou. Podvědomě ucítil zlo, které ve zdech tohoto mlýna muselo již pěknou chvíli přebývat.
„Všechno se změnilo poté, co umřel i náš otec Karel. Můj starší bratr nějakým způsobem na smrtelné posteli dokázal ovlivnit otce tak, aby mu přenechal mlýn celý a ne pouze polovinu, jak bylo domluveno před tím.“
„Hm, také jsem se divil, že ty jsi nakonec nic nedostal.“
„Sotva otec vypustil duši a byl zakopán do země, každého úplňku se nám tu schází podivná banda lidí. Vede je právě můj bratr Evžen a bratři Pavel s Kryštofem z Jedlové.“

Kněz na kluzkém schodu málem uklouzl. Naštěstí ho Jiří zachytil.
„Opatrně, otče. Ať se mi nezabijete těsně před cílem. Jsme tady.“
Děkanův průvodce se zastavil před zdí s masivními dveřmi. Odpočítal patnáctou cihlu zleva a opatrně ji vysunul, uvnitř byla dutá a skrýval se v ní klíč. Jiří nezaváhal a okamžitě vsunul klíč do zámku. Dveře se otevřely.
Kněz zůstal stát na prahu, zatímco Jiří rozsvěcoval jedno světlo vedle druhého. A brzy se naskytl pohled na divadlo vskutku hrůzostrašné. Stěně naproti vévodil obrácený kříž, na podlaze byl vybledlou krví namalován Pentagram...

Celé město oslavovalo. Na každém rohu se daly sehnat preclíky a podobné dobroty, které se jinak pečou pouze o velkých svátcích.
Chudý lid se tlačil na hlavní náměstí již ráno. Bohatí si předem zaplatili místo na vyvýšené tribuně, odkud bude na popravu ten nejlepší výhled.
Zvon na kostele odbíjí dvanáctou hodinu. Dav se rozvlnil a začal nadšeně řvát. Vůz i s dvěma odsouzcenci právě vyjel. Jednalo se o klasický žebříňák, na němž byli spoutáni Evžen a Pavel z Jedlové.

Za vozem pobíhalo několik rozdováděných dětí. Vykřikovalo hrubé nadávky a dělalo strašidelné obličejy. Z davu vylétlo několik kobyliců, shnilých jablek a vajíček. Pár z nich trefilo i vozku, který nejbližším lidem pohrozil bičem. Těch několik městských strážců, kteří odsouzence doprovázeli, rozhodně pořádek udržet nemohli. Nicméně naštěstí vůz už dojel k pódiu. Oba odsouzcenci byli odpoutáni. Pavel, který po hrubém výslechu nemohl chodit, byl nahoru vynesena. Evžen byl na tom lépe a za neustálých nadávek a občasnou ránu od strážného se nahoru také vyškrabal.

Když z postranní uličky vyšel muž oblečený v červeno-černé barvě, dav utichl. Kat Ignác Miletínský naháněl hrůzu. Zastavil se. Zúžil oči. Chudřasové bezděky couvli. Popravčí souhlasně kývl hlavou a rychlým krokem došel až k pódiu. Jediný bubeník, kterého byli měšťané ochotni zaplatit, udeřil do bubnu. Rychtář přečetl rozsudek a otřel si zpocené čelo. Nakonec s hlubokým výdechem ustoupil. Celá tato prokletá záležitost ho stála více úsilí, než by býval chtěl.

Kat urovnal smyčku kolem krku oběma odsouzcencům. Bubeník krátce udeřil do svého bubnu. Kat podkopl obě stoličky. Pavel i Evžen se na provaze začali zmítat. Dav se opět rozhučel nadšením. Vznešené dámy na tribuně omdlévaly napětím. Pár malých kluků popadlo zbylé kobylicince a začalo je házet na tribunu. Dva z nich trefily i kata. Ten udělal krok vpřed a založil ruce v bok. Chlapci ihned zmizeli do davu, který jim poskytl částečný úkryt.

Mezitím oba odsouzení naposledy šklubli nohama. Byli mrtví. Dav, jehož toto divadlo moc neuspokojilo, jelikož čekal daleko krvavější podívanou, se s reptáním začal rozcházet.

Je půlnoc. Mihotavé světlo voskovic svádí neúspěšný boj s tmou v chrámové lodi. Před oltářem leží lesknoucí se potem a stářím zborcená postava.
„Mea culpa, mea maxima culpa! Co dělat? ... Jsem vrah... Dva lidi jsem možná zabil... Co když to všechno narařičil pouze Jiří, ve snaze získat dědictví od bratra?“

Anežka Horáková Melodie žití

Pohni se! - poručil noze a donutil ji tak změnit původní stanoviště. Neochotně přesvědčil sám sebe, že bude lepší vyklidit pole. Poslední pohled patřil kupce listí, pečlivě odklizené bokem od cesty. Nenašel v sobě ani tolik chuti, aby do ní kopnul, porušil její řád a zničil její klid, který mu vždycky tolik vadil. Nebyl přítelem dokonalého pořádku. Rád se probíral hromadou odložených věcí, aby v nich našel jedinou potřebnou. Je to jako s lidmi, došlo mu. U některých se musíte prohrabat tlustou vrstvou špíny a hnoje, pak teprve objevíte poklad. Potíž byla jedině v tom, že až na jediný případ se zrovna jeho nikdo probádat neobtěžoval.

Cesta se začala pomalu zdvíhat do kopce, na jehož vrcholu čekalo...co? Pochopení neurčitého smyslu pro přežití, díky kterému stále otravoval ovzduší planety? Nevnímal krajinu ani studený vítr, který bral listy a odnášel je s podivuhodnou elegancí. Tančily na pozadí jeho mysli, až se vytratily do zápachu štiplavého kouře z toho malého smotaného kousku papírku o nepatrném obsahu, který mu přeopatrně a s lehkou grácií ostrílených zlodějů kradl zdraví.

Odhrnul si vlasy z obličeje. Původně je chtěl ostříhat, ale pak mu to přišlo vhod: vytvořil tak další stěnu mezi sebou a zbytkem světa. Rozpršelo se. Váhavě, ale vytrvale – cesty začaly vypadat jako obrovité řeky plné splášků ze středověkých měst. Naslouchal zvukům kapek dopadajících na jeho ramena. Zdálo se, že sama Země vyslyšela jeho prosbu a poskytla mu samotu. Ale do té symfonie se najednou vmísila jiná hudba, hraná na jiný nástroj; ten byl tvořen jedním párem gumáků, bezstarostně čvachtajících v čerstvém blátě. Někdo je příliš troufalý, někdo se mu nevyhnul obloukem, NĚKDO TIŠE STOJÍ A NASLOUCHÁ! Neotočil se. Upřel pohled do vzorku dole, tvořeného především otisky svých bot. Zřejmě tu předtím bez rozmyslu přecházel jako kyvadlo sem a tam-tam a sem... Odvážil se zvednout hlavu; nevěřil v něčí trpělivost tolik, aby se bál, že ještě není sám. Nějak si nemohl vzpomenout, jestli byla slyšet nová píseň, svědčící o odchodu vetřelce. A pak se setkal s jejíma očima. Okamžitě uhnul. Byla to bolest, hrozná bolest; myslel, že se mu rozskočí hlava pod tím náporem myšlenek, které mu vtrhly

dovnitř. Bylo to horší než fyzické týrání. Něco mu unikalo, měl to téměř na dosah, ale poznání rychle odplouvalo ve změti jiných dohadů a vzpomínek.

Vypadni! Zalez, schovej se někam, hlavně nestůj a NEČUM! Vybízela ji zoufale. „Chodíte sem často?“ zazněl jasný hlas do toho zmatku v jeho hlavě. Tak známý, tak povědomý, tak NEUCHOPITELNÝ! „Víte, ještě se mi nestalo, že bych tu někoho potkala.“ Fajn, to ale není důvod k rušení klidu cizího člověka, odpověděl jí neslyšně. Na vteřinu si představil, jaké by to mohlo být. Jaké by to bylo, kdyby promluvil a porušil tak svou zásadu. Kdyby si dal tu práci a otevřel línou hubu. Kdyby z ní nevychrtil proud nadávek. Raději toho nechal, neměl silné sklony k sebeovládání -možná taky proto svíral v ruce ohořelý špaček. Nejradši by si vrazil. Vytanulo mu na mysl jiné setkání dvou lidí, ve šťastnější době, za lepších podmínek.

„Seš hezkej, když se zlobíš,“ řekla a voněla senem. Vzala ho za ruku a vedla sem, na toto místo. Nikdo jiný o něm nevěděl. Naslouchal jí, byl okouzlen každým slovem z jejích úst. Nádherný čas. Měsíc je bez mrknutí oka pozoroval. Žvýkačkou k sobě přilepila dva kusy papíru, na které jí vykreslil společnou budoucnost. A co pak udělal? Zlomil tu nejtenčí strunu vzácného nástroje, přetrhl to nejjemnější vlákno, ZABIL spojení své a její krve. Zhrozil se, když ji potom viděl. Měla to napsané ve tváři: kvůli tobě jsem VRAH! Tvrdošijně odmítal vlastní chybu. Utekl před viditelným následkem té trochy vět, použitých v nesprávné chvíli. Nemohl sledovat její trápení.

Zločinci se prý vrací na místo činu. Na něho taky došlo. Po letech. Po tolika letech. Málem zapomněl, že už mu není devatenáct. Chtěl jsem se dát do řeči s takovou žábou, zasmál se nevesele. Potřásl bezmocně hlavou; ten pohyb mu umožnil zahlédnout nezvaného hosta. Za celou dobu, kdy byl ponořen do svých úvah, neodešla. Prohlédl si ji s chabě zastíraným zájmem. Stále tu něco bylo, něco neidentifikovatelného, co mu protentokrát nedovolilo odtrhnout od ní oči. Nemohl se zbavit toho dojmu, že mu uniká spousta věcí.

Ty panenky v jejích očích, nervózně stažené...připomínaly mu pohled do zrcadla. Pohled oříškových očí. JEHO očí. A ten hlas!? Slyšel ho jako dnes, ne, slyšel ho dnes, ptal se ho přece, jestli tady bývá často... Byla to ústa jeho letní víly, která vyslovila tu nevinnou otázku. Je to snad moje peklo? Moje vlastní vidina toho, co mohlo být? Ne, ne; stála tu živá bytost, žádný prelud po odpočinku prahnoucího mozku. „Dítě, kde máš maminku!“ vydechl, i když měl před sebou dospívající dívku. Neslyšela ho. A on nepotřeboval znát odpověď. Ty oči byly jeho. Věděl, čím jsou ty ruce, které prohrabují kapsy kabátu. Znal tu, která dovedla kroky jeho nynějšího společníka až sem. Poznal onu houpavou chůzi, kterou ho teď konečně opouštěla. Nehodlal ji zastavit. Jen si zapisoval do paměti její podobu, aby byl schopen uvěřit té skutečnosti, že se něco nestalo, že struna je spojená a hraje, zní, rezonuje...odchází mu ze života, jako odcházel on od jiné, jindy a jinde.

Přestalo ho to bavit. Měl svůj klid a pokoj, ale najednou ho nechtěl. Ne tady. Zbytek cigarety dopadl do bahna. Vztekla na něj dupnul, jako by snad on mohl za všechny jeho chyby, které se tu ukazovaly v jasném světle jako na nějaké výstavě křivých šlápnutí.

Nové čvachtání. Ticho. Zastavil se pak už jen u jedněch známých dveří, ale nezazvonil. Nechtěl slyšet kovové zaskřípění. Zkazilo by to tu harmonii jeho posledního návratu. Uvnitř se promíchával sytý bas se dvěma soprány. Tušil, že by nedostal druhou šanci – vzal mu ji někdo další. Nebude to měnit.

Seděl ve své malé garsonce na nějaké krabici. Bylo jedno, co dřív obsahovala. Na klíně mu dřímala jediná věc, na které ještě záleželo. Rozezněl její poslední strunu. Rozléhala se poloprázdným prostorem a dávala vědět všem, že její majitel je zase doma. A že něco pochopil. Dřív si myslel, že zkazil jeden mladý život – ve své podstatě měl pravdu. Jeho duší teď probíhalo závratné a osvobozující poznání, že to nebylo žití jejich zázračného spojení, které zničil. Ten pokroucený život žil on sám.

Lucie a Petra Lukačovičová a kol. Cesta Rudé tanečnice (úryvek z románu)

„Všechny zbývající nepřátelské lodě se vzdaly,“ hlásil posel. „Obklíčili jsme je a zajali. Uniklo nám pouze šest galér, zřejmě původně pirátských. Zdá se, že přemohli několik caviglijských lodí a uprchli.“

Admirál d'Arante souhlasně přikyvoval a při posledních slovech se neubráníl hořkému úsměvu:

„Několik caviglijských lodí říkáte? Nešťastné. Máte tušení, o které lodi šlo?“

„Zdá se, pane, že jim do rukou padly *Modrá dálka* a *Jitřní*. Caviglijská vlajková loď, původně pod vedením amdirála Solinga, se potápí. Na palubě nikdo není.“

„Ano, skutečně nešťastné,“ zopakoval d'Arante a nechal úsměv zmizet z tváře. „Nicméně jsme zvítězili a to je hlavní.“

„Ano, pane,“ přisvědčil posel zcela neutrálně. „Taktéž,“ dodal, jako by to s tím snad nějak souviselo, „admirál Venier si přeje, aby byla flotila co nejrychleji uvedena do pohybu a vydala se zpět. Admirál si nepřeje žádné zdržení.“

„V tom mu pro jednu já a mí muži s radostí vyhovíme,“ přikývl d'Arante. „Náš triumfální návrat by neměl být odkládán.“ S tím posla propustil a vydal rozkazy k odpoutání lodí a přípravě k vyplutí. Lodě, natlačené na sebe tak, že se dalo s trochou snahy přejít suchou nohou skoro kilometr od pobřeží, se začaly vyplétat z toho chumlu a dávat se do pohybu.

Admirál opět dovolil úsměvu, aby se vplížil na jeho tvář. Když v tom ucítil na rameni dotek čísi ruky. Prudce se otočil.

„To nemůžete udělat.“

Kapitán Yliador Vicente hleděl na d'Aranteho se směsicí zmatku a zděšení. Admirál mu pohled s neochvějnou jistotou oplácel.

„Chcete caviglijské opustit?“ ujišťoval se Vicente nevěřicně.

„Kapitáne Vicente. Zvítězili jsme. I přes strašlivé ztráty jsme dosáhli absolutního vítězství, které si nesmíme nechat zkazit žádným smutkem.“

„Ale oni ještě nejsou mrtví! Piráti je zajali!“

D'Arante jen zavrtěl hlavou.

„Naděje, že by to snad přežili, je minimální. I mně je to líto, ale tak to prostě je.“

Náhle pochopení zasáhlo kapitána jako blesk.

„Vy v tom chcete admirála Solinga nechat! A pak prostě řeknete, jak jsme vyhráli jenom díky vašemu velení!“

D'Arante zaťal ruce v pěst.

„Chcete snad tvrdit něco jiného?“ Rysy mu ztvrdly a jeho pohled byl chladný a nenávistný. „Chcete jim říct, že jsme vyhráli díky tomu, že jste porušil rozkazy? Myslíte, že pak budete hrdina? Ne!

Venier si to nenechá líbit. Dejte mu sebemenší záminku a pověsí vás. Myslíte, že vám někdo uvěří? Solingo byl hlupák. To já jsem vrchní velitel loďstva! Doufám, že jste to pochopil, kapitáne.“

Vicente přikývl. V tu chvíli mu bylo úplně všechno jedno.

„To jsem tedy pochopil, pane. Chápu, že jste obyčejnej ubožák. Když nedokážete vyhrát bitvu, chcete to vítězství ukrást. Nechcete si přiznat, že to byl Solingův plán, co nám dalo tohle vítězství. Kvůli vlastní slávě necháte lidi umřít!“ Zhluboka se nadechl, aby zklidnil prudce bušící srdce.

„Doufám, že jste na sebe hrdý, admirále.“

„Je mi líto, že to musím říct,“ začal d'Arante výhružně, „ale vaše kariéra právě visí na vlásku.“

Dobře se rozmyslete, jak budete mluvit se svým velitelem. Jste dobrý námořník. Nerad bych vás... ztratil.“

Kapitán se už nadechoval k odpovědi. Chtěl mu říct, že jestli dělat kariéru znamená zradit přítele v boji, tak nemá zájem. Říct mu, jak moc jím pohrdá, že mu kašle na rozkazy i na hodnost. Ale neudělal to. Důvod byl jediný. Celandrina. Drazé milovaná Celandrina, která na něj čeká... Udělat si

tak mocného nepřítele by znamenalo konec nadějí na klidný život s ní.

Ale bude moci žít se svým svědomím, pokud bude mlčet?

Vicente svíral rukou zábradlí. Cítil, jak mu nejistota těžkne v žaludku. *Co mám dělat? Pohřbít křivdu, již se d'Arante dopustil. Zapomenout na admirála Solinga. A pak?*

Žít, Vicente. Žít s Celandrinou. Druhou šanci nedostává každý. Na druhou šanci může někdo čekat celý život a zemřít bez ní. A Vicente ji dostal jako dar z nebes. Jsou příležitosti, které nesmí být zmařeny. Tohle byla přesně ona.

Stačí jenom zapomenout, odpustit, pohřbít a bude opět volný. Najde štěstí po Celandrinině boku.

Druhá šance... Zaslouží si zbabělci druhou šanci?

Moc dobře věděl, že ne.

„Vy mě nemůžete ztratit, admirále, protože jste mě nikdy neměl,“ řekl a náhlá lehkost mu zamotala hlavu, jako by se těmi slovy opil. „Patříme každý do jiného světa. Vy patříte do světa, kde jsou pocty a sláva důležitější než spravedlnost. Já patřím na moře.“

S tím se k d'Arantemu otočil zády a zamířil k můstku, který ještě spojoval *Sultanu s Tiffany*. Když za sebou neslyšel admirálův křik a nadávky, které očekával, napadlo ho, že teď nejspíš dostane kuli do zad. Přesto se však neohlédl.

Kdyby to byl udělal, viděl by, jak tam d'Arante němě stojí, zaražený uprostřed nádechu. A možná by pak admirál přece jen našel hlas a řekl kapitánovi, že ho to mrzí, že to není pravda, že byl hlupák...

Jenže v tu chvíli už byly jejich světy příliš vzdálené.

Lucie Lukačovičová (*1980) – patronka Vyškovského cedníku 2010

Narodila se v Praze, vystudovala antropologii a knihovnictví na FF UK. Je patronkou soutěže O loutnu barda Marigolda a editorkou sborníků, sestavovaných každoročně z hodnocených prací. Rovněž už několik let vede kurzy tvůrčího psaní v rámci Dětské mensy a DDM Praha 8. Její povídky vycházejí v časopisech *Pevnost*, *Dech draka* a *Fantázia*, stejně tak v jednotlivých sbornících (*Klášter slasti*, *Kostky jsou vrženy*, *Tváře budoucnosti*, *Písně temných věků* etc.) Stala se vítězkou Ceny Karla Čapka 2001 a 2007, mnohokrát se umístila mezi publikovanými díly v soutěži O rukavici lorda *Trollslayera* (sborníky *Drakobijci*). Často tvoří se spoluautory, zejména se svou sestrou Petrou. Mezi její zájmy patří kromě psaní také cestování, tanec, cizí jazyky, kresba a kaligrafie, ať už evropská nebo asijská.

Zdroj: <http://ikarie.cz/clanek/lucie-lukacovicova>

Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova

Zajišťujeme a poskytujeme:

- půjčování
 - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
 - CD nosičů – hudebních i audioknih
 - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
 - regionální literatury
 - meziknihovní výpůjční službu
- Akademie 3. věku – vzdělávání pro seniory
- besedy s autory nad knihou, vzdělávací pořady
- hudební akce s velkoplošnou projekcí
- kurzy základního ovládní PC a internetu
- aktivizační programy – trénink paměti
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- internet pro veřejnost
- služby pro handicapované spoluobčany
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- reprografické služby pro veřejnost
- regionální centrum – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů
- pořádání výstav, vernisáží

Základním posláním komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Tři brány, se sídlem ve Vyškově, Dukelská 6, je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu.

Prioritou nadace je oblast vzdělávání.

Za tímto účelem nadace shromažďuje projekty v oblasti vzdělávání, kultury a sociální oblasti ve městě Vyškově a v regionu Vyškovska, posuzuje jednotlivé projekty a uděluje granty na vzdělávací a kulturní aktivity. Přiděluje sociální příspěvky v oblasti vzdělávání.

Tradiční projekty:

... s láskou – věnovaný památce obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti. Cílem projektu je vymýtit myšlenky nesnášenlivosti, xenofobie a rasismu.

Cena Jana Hona – je každoročně udělována mladým lidem za vynikající úspěchy ve všech oblastech lidského konání. Projekt je podpořen městem Vyškovem.

Nadace je hlavním sponzorem **Akademie 3. věku** – vzdělávání pro seniory při Knihovně Karla dvořáčka ve Vyškově.

Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově a Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov v březnu 2011.

K vydání připravila Zdeňka Adlerová.

Obrazové přílohy - není-li uvedeno jinak - pocházejí z archivu Knihovny Karla Dvořáčka.

Vychází za podpory Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci.